

CHARTREUSE d'ERFURT

↔ Mont-Saint-Sauveur ↔

(PROVINCE D'ALLEMAGNE INFÉRIEURE)

Documents divers: Ordonnances du Chap.gen. Cartes de Visit.

---

16 Aout

Copie.

2

2.

Exposit

Reuerende pater et domine Singularem
amiciciam cum animo in singulis com,
placendi promptissimo Cum eaque re,
spiciunt refocillationem animarum cant,
his cotidianis temporalibus occupacioni,
bus seu exercitacionibus ac dominio
temporali omnino sint preferenda ac
nulla in partem sollicitudinis anime no,
ste conueniant ne talenti nobis tra,
diti indignos et torpens custos re,
sarguamus cogitanda sunt exinde
saluberrima desideria corda meorum
letificanda Verum pater Reuerende
quod in principatu siue dominio nostro
multos et diuersos notabiles diuersorum
generum religionum ordines Mona,
chorum et fratrum sub habitu mo,
nastico regulariter videntes habemus
Sed vnum nobis deest quod doler,
ser referimus quod deuotissimum ordinem
carthusiensem ad quem tamen cordia,
lem gerimus deuotionem nec loca eidem
ordini in dicto nostro dominio deputa,
ta minimo reperiemus Tamen cum
spiritus domini indubie ubi vult opi,
rat

rat nec eisdem spiritus gracia et vicinis exempla
 que tarda necesse molimine san^m ut ab modo discussis
 vehementer nunquam mentes inua^m implicati detinentur
 seras humanas quin dei bonitas cum summam veritatem
 super infundit discussis erroribus te^m lam constanter pro
 nebris adducat lucidam veritatem opere perpetrata de
 igitur pro dei misericordia pro me^m laudabile propositum
 renda et restauratione ac ampli^m ne huiusmodi bonu
 ficacione deuoti ordinis vestri a sit salubriter ince
 domino impetranda et acquirenda lo^m effectu supplicamus
 tum quendam ac monasterium quod^m piorum operum in sin
 dam monacharum sive monialium et pereternum pro
 fere desolatam cum suis redditibus deprecamus ut p. v
 prouentibus attinentijs furibus etrem et assensum in
 obuencionibus vniuersis ad ipsam dare et concedere ne
 ordinem vestrum pro loco congruo negacium deuoto et
 et decenti assignare intendimus. fl. Johanni priori domu
 corum eciam quorum interest ad hoc Erfurdensis dicti ordi
 accedente consensu et licencia speci^m sientis qui dictum
 ali in quo fratres de ordine praec^m nasterium intueri d
 lato presint et valeant suo plenum informare e
 laudabili proposito in abstin^m acceptare ac in eodem
 cia et castimonia sarcinam re^m ordine locare, ceter
 frenando deo militare alijsque te^m singula disponere e
 rigens ac incolis in territorio ritatemque concedere
 sine dominio nostro commorantibus necessarium et optin

et

3

gracia et vicinis exempla boni praebere.
ut ⁱⁿ modo discussis erroribus quibus
suo inua^l simplicitate detinentur possint agnoscere
etiam cum summam veritatem; et ea cognita il-
lud te^l lam constanter prosequi summoque
veritatem ^{opere} perpetrata deflere Quod quidem
prome^l laudabile propositum perficiendum
ampli^l ne huiusmodi bonum opus adoptatum
estri a sit salubriter inceptum frustretur
rende lo^l effectu Supplicamus et rogamus et ob-
rium quod ^{quorum} operum insistenciam assiduam
conialium et pereternum praemium vos attentius
redditis deprecamur ut p. v. consensum fauo-
uribus et rem et assensum in hijs et ad hec
ipsum dare et concedere velit ac huiusmodi
digno negotium deuoto et religioso viro fratri
Dionisio fl. Johanni priori domus sancti Saluatoris
et ad hoc ⁱⁿ furdensis dicti ordinis vestri Carthui.
speci^l sientis qui dictum locum sive Mo^l
praedi^l nasterium intueri de singulis se ad
suo plenum informare et si sibi videbitur
stinen^l acceptare ac in eodem fratres de dicto
am re^l ordine locare, ceteraque omnia et
oque ter^l singula disponere et ordinare aucto-
loria ritatemque concedere prout in hijs
stantibus ^l necessarium et optimum iusta sepe laiti
et ordinis

ordinis vestri ritum et consuetudinem erit. Ita et saliter quod cum
 suo divinus in dicto loco seu Monasterio ingider augmentetur, Nos enim
pater reverende studere et laborare missimo est
obmittemus nec desinemus quod tam
desideratum tamque necessarium
bonum quantum in nobis est ad ef-
fectum debitum perducatur ac quam
primum p. v. ad id paterne dispositum fore
senserimus ac sentire poterimus paratissimi
sumus vobiscum auxilia et favores
apponere nihil de contingentibus ob-
mittendo ad praemissa non grauimini
benivole respondere praedicta ad finem op-
eratum perducendo ut benivola p. v.
responsio nos et cunctum populum sub-
ditum omnipotente sua gratia signos
efficiat quam p. v. auctor caritatis
et pacis inflammet in gratia sua
semper salua Datum in Castro nostro
Cassel xvj die mensis augusti nostro
subsigillo. Sub anno domini Mille-
simo quadringentesimo Tricesimo oc-
tauo

Ludewicus dei gratia
 Langraviius hastic

Auf

Auf der Rückseite des
 Reverendo in Christo
 Francisco priori d.
 Carthusie et cum
 Supplicatio domini
 Langravij ad Reverendo
 Carthuse pro consensu
 plantacionis in mont
 in responsione patris
 Datum 1438°

Original Papier. Die
 sei Siegel mit Urkunde
 verbunden, außerdem Siegel a

etude Auf der Rückseite steht:
 & cül Reverendo in Christo patri domino
 Ma. Francisco priori domus maioris
 enim Carthusie et cum amico nostro car,
 are nobilissimo etc

ad sam
 cum
 ad ef. Supplicatio domini Ludovici Cant,
 quam grauij ad Reverendam patrem domus
 fore carthuse pro consensu erectionis nove
 parat plantacionis in monte spinberg Cum
 laudores inclusa responsione patris carthuse
 s ob. datum 1438° XVII augusti.

emini
 u op.
 p. v. Original Papier. Diese Urkunde ist durch
 e sub. ein Siegel mit Urkunde vom 16. August 1438
 signos verbunden, wovon das Siegel auf der Rückseite.

itatis
 sua
 nostro
 ortro
 Nille
 ro oc

Auf

Frater Franciscus
 de domo Carthusie
 sub generali ordinis
 bili et praeamando
 mine Johanni priori
 uatoris dicti ordinis
 salutem et pro zelo
 in his que ampliaci
 concernunt ipsiusque
 solerter ac meritorie
 his princeps et mag
 dominus Ludewicus de
 uis hanc locum qu
 sterium quoddam mon
 nialium fere desolat
 ditibus prouentibus et
 obuencionibus unuers
 pro loco congruo et
 intendat illorum eci
 est ad hoc accedente
 cencia speciali in qu
 dnis nostri deo ualean
 nostri ordinis instituta
 praedicta paratum
 fauores apponere nic

Frater Franciscus humilis prior maioris domus Cartusie. Vicesgerens Capituli generalis ordinis Cartusiensis. Venerabili et preamando fratri in Christo domino Johanni priori domus sancti Salvatoris dicti ordinis prope Effurdiam salutem et pro zelo ordinis potissime in his que ampliacionem cultus dicij concernunt ipsiusque ordinis ericcionem solerter ac meritorie laborare. Cum illis prior princeps et magnificus dominus dominus Lubowicus dei gratia Langrauius hanc locam quendam ac monasterium quoddam monacharum sive monialium fere desolatam cum suis redditibus prouentibus et emencijs fratribus et obuencionibus vniuersis ordini nostro pro loco congruo et decenti assignare intendat. illorum etiam quorum interest ad hoc accedente consensu et licentia speciali in quo loco fratres ordinis nostri deo valeant militare secundum nostri ordinis instituta seque etiam ultra predicta paratum offerat auxilia et fauores apponere nichil de contingen-

tibus

sibus obmittendo prout hoc et alia ipsis quantum vitar
 suis in litteris nobis directis ad manus et quocumque
 quas nos referimus extensius con, rum consilio necessa
 sinentur quas litteras pro, duo, mal, locus ipse cum re
sentibus basimus quandam nostrum per, tenentis universi
que tandem super hoc requirit favorem et probitatem et
rem pariter et assensum. Et propter his et maioribus m,
contemplatione devotionis santi domini confidimus pro ordin
et alias ne bonum sam salubre et ut utroque conueniat et
fiat preconceptionem et defectu nostro in ista nostra ordinis
quod absit remaneat inconclusum ibidem habeant sua
auctoritate qua fungimur senore praebis nostris et ordin
sentium vobis plenarie committimus fato magnifico pro
quatenus visis praesentibus quantocius locumque predictum
commode poteritis ad praedictum il, magis nostra ordin
litteram principem vna cum presen, locare Rectorem is
sibus nostris litteris accedatis locumque facere prout exper
no monasterium praedicta diligenter con, experientie vestre no
sideretis et de omnibus ad rem per, tenentis prout et tunc
sibus nos sapienter informetis et si con, sum et ratum hab
currentibus omnibus que concurrere de, nos actum fuerit s
lent. videlicet auctoritas domini nostris con, tinuis et habundan
papae et consensus ordinis illorum, feruor et devotio Reu
quorum interest vel interesse poterit et magnifici donum
in futurum et suis typicorum et su, maiora divino muner
stentatio congrue alimentacionis pro, plenariam concedimus
ipsis

et alia ipsius quambicquid vitam duxerint in hunc
 ad manus et quocumque iudicabuntur penitus
 cum, cum consilio necessaria vel opportuna
 praelocutus ipse cum suis adiacencijs et
 trum pertinentijs uniuersis secundum iustitiam
 fauorem et probitatem uestram de qua in
 propter hoc et maioribus multum in domino
 mini confidimus pro ordine nostro faciat nos
 et ubique conueniam et monachi assumendi
 nostro iusta nostri ordinis morem decentem
 in ibidem habeant sustentacionem ualea
 praelocutus nostri et ordinis ex parte praelo
 cutione magnifico principi complacere
 us locumque predictum acceptare mo
 et illos natos nostri ordinis in eodem col
 locare Rectorem constituere aliaque
 inque facere prout expertissime in his
 conuenientie vestre uidebitur expedire et
 stinere, nunc prout ex hunc viceque uera gra
 - conuenientum et ratum habentes quicquid per
 e de nos actum fuerit sive gestum. Nichi
 nostri dominus et habundanti et ut per amplius
 um, feruor et deuotio sem illustris principis
 erit et magnifici donyue inualescat et ad
 et summa maiora diuino munere prouocatur uobis
 pro plenariam concedimus potestatem personas
 quascumque

quascunque de ordine nostro et de quibus
 vis domibus conuocandi et si in of-
 ficijs uel obedientijs dicti ordinis fu-
 erint ab eisdem absoluedi et quod no-
 bis obediant sicut nobis precipiendi et
 omnia alia faciendi ac etiam si opus
 fuerit compellendi et ordinandi que per
 nos facere possemus si ibidem esse-
 mus personaliter constituti. Contra
 dictores seu rebelles et tam sancti pro-
 positi turbatores si occurreret etiam
 corripiendi et punjendi usque ad
 multacionem carceris inclusiue.
 Datum cartusie in profesto sancti mi-
 chaelis archangeli Anno domini mil-
 lesimo cccc^o xxx octavo cum impressione
 sigilli domus nostre consueti in ro-
 bur et testimonium premissorum

Original Papier. Das aufgedrückte Siegel
 ist schlecht erhalten und verbindet zugleich
 Urkunde vom 28. Sept. 1438.

Eugenius episcopus
 dei dilecto filio
 si martini Passelle
 diocesis Saluteni et ap-
 dictionem. Romanorum
 riarum ac Monaste-
 sollicitudinem gerens
 ad salutem ipsorum
 ferre prospicit sue
 adhibet diligenter
 que in spiritualibus
 detrimenda patientum
 medio prouidet opor-
 tatum uariat et
 inibi altissimo
 gat ac communitari
 mittit et mandata
 cultus augmento a
 pagatione in eisdem
 que rerum locorum
 litate pensata id
 mino salubriter ex-
 quidem nobis nuper
 filii Nobilis uiri &
 Laucgrami (sic!) do-

quibus,
 in of. Eugenius episcopus servus servorum
 dei dilecto filio Decano ecclesie sanc-
 ti Martini Castellensis Maguntinensis
 diocesis salutem et apostolicam bene-
 dictionem. Romanam pontifex eccle-
 siarum ac Monasteriorum omnium
 sollicitudinem gerens circa ea que
 ad salutem ipsorum directionem con-
 ferre prospicit sue cure meditationes
 adhibet diligenter necnon illis ex eis
 que in spiritualibus et temporalibus
 detrimenta patientur de provisionis re-
 medio providet oportuno ipsorumque
 status variat et commutat ac gra-
 tu inibi altissimo plantaria surro-
 gat ac commutari et surrogari com-
 mittit et mandat prout pro divini
 cultus augmento ac religionis pro-
 pagatione in eisdem personarum quo-
 que rerum locorum et temporum qua-
 litate pensata id conspiciat in do-
 mino salubriter expedire. Exhibita si-
 quidem nobis nuper pro parte dilecti
 filii Nobilis viri Ludovici Nassie
 Lauegrami (sic!) domini loci in Eppen-

berg

berg Maguntinensis diocesis petitio Cartusienis ordini
 continebat quod Monasterium Moni inibi sub illius a
 alium dicti loci ordinis sancti Augu observantia ad lau
 stini propter guerras terrarum steri divini nominis ac
 litates et alios sinistros eventus qui in Messis et alijs
 partes illas hactenus afflixerunt in sidere et sua altissi
 suis etiam vetustate fere consump ualeant feruentius
 tis structuris et edificijs ac eius por huiusmodi sumum des
 sectionibus et bonis plurima damna implendum de bonis
 et detrimenta suscipit adeo quod et subventionem et au
 inde Quingue aut Sex et illius tunc proponit pariter et i
 existentibus monialibus inibi rema ipius domini nobis
 mentibus relique earundem dictum placatum ut super s
Monasterium exeuntes ad seculum dere de benignitate ap
transularunt, quarum plures nam Not igitur qui cultus
inhonestam ac minus laudabilem in ligionis propagationem
huiusmodi seculo ducere non formi potissime temporibus
darunt prout neo formidant etiam augere intensus desi
de presenti in religionis obprobrium de premissis certam
suarumque animarum periculum ventis huiusmodi su
ac perniciosum exemplum et scanda clinati discrecioni s
lum plurimorum Cum eidem sicut scripta mandamus,
 eadem petitio subiungebat prefatus do bus et singulis exp
 minus Monasterium predictum in do toritate nostra de dic
 mum Cartusienis ordinis pro usu si per informationem
 et habitatione perpetuis plurium dict vera reppereris supe

Cartusienis

et ille Parthusiensis ordinis religiosorum qui
 Moni, inibi sub illius arctissima regulari
 Auga, observantia ad laudem et gloriam
 eteri, divini nominis ac populi devotionem
 sus qui in Missis et alijs divinis officijs re,
 unt in sidere et sua altissimo nota reddere
 nsamp, valeant ferventius concupiscat et ad
 ius per huiusmodi suum desiderium celerius ad
 damna implendum de bonis sibi a deo collatis
 eod et, subventionem et auxilium adhibere
 eo tunc proponit pariter et intendat, pro parte
 rema, ipsius domini nobis fuit humiliter sup,
 clam plicatum, ut super hoc oportune provi,
 clam dere de benignitate apostolica signaremur.
 - nitam Nos igitur qui cultus augmentum et re,
 tilem in religionis propagationem huiusmodi nostris
 formi, potissime temporibus ubique locorum
 etiam iugere intensis desiderijs affectamus
 truum de premissis certam notitiam non ha,
 culum sentis huiusmodi supplicationibus in,
 scanda, illius discretioni tue per apostolica
 sicut scripta mandamus, quatinus de omni,
 sator do, bus et singulis expositis predictis auc,
 i in do, toritate nostra te diligenter informes et
 ro non si per informationem huiusmodi ea fore
 sium dicta vera reppereris super quo tuam con,
 enis, scientiam

scientiam oneramus et tibi conuenerit excedunt, in domum
 quod Monasterium in domum reducendum, Abbatem ordinis
 dum huiusmodi Nam de illis que in et habitatione predi-
 presentiarum possidet quam de elijate erigas atque
 sibi assignandis immobilibus bonis religiosis quod illud
 seu certis redditibus pro sustentatione ad uictus aliarum et
 one religiosorum prefatorum ac elij ordinis domorum rede-
 inibi pro tempore incumbentibus supporteant prefata aucto-
 rando oneribus sufficienter dotatum fuerint non Cartusiensem
 erit Quinque aut Sex moniales remanentes prefatas, de Monasterio predicto
 ad Quinque alia sancti Augustini siones terras uineas p-
 predicti aut aliorum ordinum quorum non etiam calices le-
 libet Monasteria siue loca in quibus teraque ad diuini cult-
 bus beniuolas receptatrices inuenerint putata ecclesiastica or-
 auctoritate nostra transferas, nec non bona mobilia et imm-
 abbatissalem seu Priorissalem dignitate, et ad illud presentia-
 rem ac administrationes et officia que, mui tunc erecte ac
 eumque inibi instituta cum eorum in perpetuo concedas, dom-
 signijs ut prefato Monasterio auctoritate signes. Nos enim si-
 predicta penitus supprimas et extin- sionem erectionem es-
 quas, illisque per te sic suppressis ip- te uigore presentium
 sum Monasterium cuius fructus Quas, Priori et Religiosis
 draginta Marcharum argenti secundum dinis in prefata erige-
 communem estimationem ualorem an- degentibus ac eidem d-
 nium ut ipse Dominus asserit non ueris donatis seruien-
 excedunt.

terit excedant, in domum Conventualem Car.
 eduen, thusiensis ordinis huiusmodi pro usu
 et habitatione predictis eadem auctori-
 tate erigas atque reduces, ac ipsis re-
 ligiosis quod illud in domum predictam
 ad vietas aliarum eiusdem Cartusien-
 sium ordinis domorum reducere possint et ua-
 leant prefata auctoritate concedas nec-
 um fu, non Cartusiensem ordinem prefatum in
 dicto Monasterio dicta auctoritate inibi
 suas Et insuper omnia et singula poses-
 siones terras vineas prata et nemora, nec-
 quorum non etiam calices libros paramenta et
 i qui, teraque ad diuini cultus decorem inibi de-
 uenerint putata ecclesiastica ornamenta ac alia res
 non bona mobilia et immobilia dicti Monasterij
 et ad illud presentialiter spectantia, do-
 a que, mui tunc erecte ac religiosis predictis
 in perpetuo concedas, dones, appropries et as-
 toritate signes. Nos enim si translationem suppress-
 ionem erectionem et alia premista per
 se vigore presentium fieri contingat,
 Qua, Priori et Religiosis dicti Cartusien-
 sium ordinis in prefata erigenda domo pro tempore
 in an, degentibus ac eidem domui eorumque Con-
 uersis donatis seruientibus et personis,
 ut

ut omnibus et singulis privilegijs
 libertatibus exemptionibus gratijs et in-
 dultis alijs prefati Carthusiensis ordinis
 domibus prioribus Religiosis Conuersis Dona-
 tis et personis per sedem apostolicam vel
 alias hactenus generaliter concessis uti-
 ualeant pariter et gaudere auctoritate
 predicta tenore presentium concedimus
 et etiam indulgemus. Non obstantibus
 privilegijs atque litteris Monasterio et or-
 dini sancti Augustini huiusmodi concessis
 quorum tenores presentibus haberi uolu-
 mus pro expressis ac alijs Constitutioni-
 bus et ordinationibus apostolicis necnon
 Monasterij et ordinum predictorum iura-
 mento confirmatione apostolica vel qua-
 cunque firmitate alia roboratis statu-
 tis et consuetudinibus ceterisque con-
 trarijs quibuscunque. Datum ferrarie An-
 no Incarnationis dominice Millesimo qua-
 dringentesimo tricesimo octauo Nonis Fe-
 brembris Pontificatus nostri Anno Octauo

Auf der umgeklappten Vorderseite steht.

Traktat de mandato Domini nostri pape

Jac. de Viterbio

Auf

Auf der Rückseite steht
 Bulla Domini Eug.
 primendo ordinem
 monasterio moniali
 et erigendo ibidem
 nis Carthusiensis
 lense Jubei et En

Original Pergament. B

legijs
r et in
ordinis
is dona
iam vel
sis uti
vitate
edimus
abus
rio et or
concedi
i volu
titutione
ecnon
u iura
vel que
- statu
e con
arie An
imo qua
nis de
o Octavo

Auf der Rückseite steht:
Bulla domini Eugenij pape iiii de sup.
primendo ordinem sancti Augustini in
monasterio monialium in eppinberge
et erigendo ibidem monasterium ordi
nis Carthusiensis facta decano Ceme
lense Jubici et Executori

Original Pergament. Bulle hängt an.

Auf

Tilemannus decanus
 sine Cassellensis Ma-
 gistratus adinfra
 lica specialiter de-
 domino et mandato
 ymmoderius aposto-
 licae Universis et
 prioribus praepositis
 et Tthesaurariis Ca-
 merariis Cathedra-
 gatarum parochialium
 Patribus plebanis
 ceterentibus eorum-
 libus Altaribus Cap-
 et non curatis perp-
 et non beneficiatis
 Notariis et Tabellis
 butcunque per Cui-
 sem Maguntinensem
 libet Constitutis
 no et mandato
 ymmoderius aposto-
 licae. Litteras sane
 patris et domini no-
 genii Iuliana prope

Tilemannus decanus ecclesie sancti Mar-
 tini Cassellensis Maguntinensis diocesis
 Commissarius adintra scripta a sede aposto-
 lica specialiter deputatus. Salutem in
 domino et mandatis nostris hujusmodi
 ymmoderius apostolicis firmiter obe-
 dire Universis et singulis Abbatibus-
 prioribus praepositis Decanis Scolasti-
 cis Thesaurariis Custodibus Sacristanis
 Camerariis Cathedralium et Colle-
 gatarum parochialiumque ecclesiarum
 Patribus plebanis viceplebanis ac vi-
 cegregentibus eorundem decanis cura-
 libus Altaribus Cassellensis curatis
 et non curatis perpetuis beneficiatis
 et non beneficiatis presbyteris clericis
 Notariis et Tabellionibus publicis qui-
 butcumque per Civitatem et dioce-
 sem Maguntinensem ac alias ubi-
 libet Constitutas Salutem in domi-
 no et mandatis nostris hujusmodi
 ymmoderius apostolicis firmiter obe-
 dire. Litteras sanctissimi in Christo
 patris et domini nostri domini Eu-
 genii divina providentia pape quarti
 cuiusque

eruntque vera bulla plumbea in cor, commutat ac gra
 dula canonis more Romane iurie plantaria surrog
 bullatas sanas et integras non vi, et surrogari com
 ciatas non contollatas nec abollatas prout pro divini
 sed omni pro suo vicio et suspitione ac religionis prop
 carentes nobis pro parte Illustris prin personarum quoque
 cipis domini Ludovici Cantuarum et temporum qualis
 Hassie dicte diocesis coram Notario conspiciit in domini
 publico et testibus infra scriptis praedire. Exhibita siqu
 sentatas, Nos cum ea qua decuit pro parte dilecti &
 reverencia recepimus huiusmodi Ludovici Hassie Ca
 sub tenore Eugenius episcopus ser, in Eppenberg Mag
 nus servorum Dei dilecto filio, de, petito continebat
 cano ecclesie sancti Martini Cas. Monialium dicte
 sellensis Maguntinensis diocesis Sa, Augustini propter
 luteum et apostolicam benedictionem sterilitates et alios
 Romanus pontifex ecclesiarum ac qui per se illas has
 Monasteriorum omnium solitudi, in suis etiam nec
 nem gerens circa ea que ad salu, tis structuris et
 brem ipsorum directionem conferre possessionibus et
 prospicit, sue cure meditationes na. et detrimenta
 adhibet diligenter necnon illis ex, erunt. Quinque aut
 eis que in spiritualibus et tem, existentibus (~~seculo~~
 poralibus detrimenta patiuntur de ~~sanctis~~) monialibus
 provisionis remedio providet, oportet, tibus relique earum
 luna ipsorumque statum variat ex, maisterium exeutes
 commutat

in cor. commutat ac grata inibi altissimo
 iurie plantaria surrogat ac commutari
 non vi; et surrogare committit et mandat
 solitas prout pro divini cultus augmento
 opicione ac religionis propagatione in eisdem
 vis prin personarum quoque rerum locorum
 venie et temporum qualitate pensata id
 notario conspiciet in domino salubriter expe-
 ritio praedire. Exhibita siquidem nobis nuper
 decuit pro parte dilecti filij Nobilis viri
 -modi Ludovici hacten Cantgraviij Domini loci
 -ser in Eppenberg Maguntinensis Diocesis
 filio, de petitione continebat, quod Monasterium
 in Cas. Monialium dicti loci ordinis sancti
 sis Ia. Augustini propter guerraserrarum
 citionem sterilitates et alios sinistros eventus
 um ac qui partes illas hactenus afflixerunt
 citudi, in suis etiam vetustate fere consump-
 I solu, tis structuris et edificijs ac eius
 conferre possessionibus et bonis plurima dam-
 iones na et detrimenta suscepit adeo quod
 illis ex eandem Ruinque aut per et illius sumo-
 t hem, existentibus (~~seculo ducere non formi-~~
 tur de ~~serunt~~) monialibus inibi remanen-
 et oportibus relique earundem dictum Mo-
 iat ex monasterium exeuntes ad seculum trans-
 violarunt

uolarunt quarum plures vitam in, providere de benigna
 honestam ac minus laudabilem in naremur. Nos igitur
 huiusmodi seculo ducere non formidamus et religiones
 darunt prout nec formidant etiam de huiusmodi nostris
 presenti in religionis obprobrium bus ubique locorum
 suarumque animarum periculum et desiderijs affectanda
 perniciosum exemplum et scandala tam noticiam non
 lum plurimorum Cum autem sicut modi supplicationis
 eadem peticio subiungebat prefatus creacioni tue per ep
 dominus Monasterium praedictum damus quatenus de o
 ni domum Carthusiensis ordinis pro expositis praeditis a
 usu et habitatione perpetuis plurimae diligenter inform
 mum dicti Carthusiensis ordinis renacionem huiusmodi
 ligiosorum qui mihi sub illius arcu pereris super quo
 sissima regulari observancia ad lau oneramus et tibi
 dem et gloriam Divini nominis ac nasterium in domu
 populi deuotionem in missis et alijs huiusmodi tam de
 Divinis officijs recidere et sua al. ciarum possides qui
 sissima nota reddere valeant feruen aequandis immobi
 eius concupiscat et ad huiusmodi suis redditibus pro
 um desiderium celerius adimplen. giosorum prefatorum
 dum de bonis sibi adeo collatis sub. tempore incumbenti
 uencionem et auxilium adhibere pro. oneribus sufficienter
 ponat pariter et intendat pro parte Quinque aut sex m
 ipsius domini nobis fuit humiliter ses prefatas de Mor
 supplicatum ut super hoc oportune ad Quinque alia sanc
 providere

em in, providere de benignitate apostolica dig.
 - in naremur. Nos igitur qui cultus aug.
 Lorum, mentum et religionis propagationem
 em de huiusmodi nostris potissime temporibus
 uum bus ubique locorum vigere incensis
 um eo desiderijs affectamus depremissis ser.
 anda, tam noticiam non habentes huiusmodi
 sicut modi supplicationibus inclinati dis.
 lakur erectioni tue per apostolica scripta man.
 tum damus quatenus de omnibus et singulis
 pro expositis predictis auctoritate nostra
 plura se diligenter informes et se per infor.
 nis re mationem huiusmodi ea fore vera rep.
 - avo, pereris super quo tuam conscientiam
 ad lau oneramus et tibi constiterit quod Mo.
 r ac nasterium in domum reducendum
 et alij huiusmodi tam de illis que in presen.
 r al, tiam possidet quam de alijs sibi
 feruen assignandis immobilibus bonis seu ca.
 di su, tis redditibus pro sustentatione reli.
 elen, giosorum prefatorum ac alijs inibi pro
 i sub, tempore incumbentibus supportandis
 pro, oneribus sufficienter dotatum fuerit
 narke Quinque aut sex moniales remanen.
 liter tes prefatas de Monasterio praedicto
 tunc ad Quinque alia sancti Augustini predicti
 aut

aut aliorum ordinum quorumlibet
 Monasteria sive loca in quibus beni-
 uolas receptatrices inuenerint aucto-
 ritate nostra transferat necnon Abba-
 tissaalem seu Priorissalem dignitatem
 ac administrationes et officia que
 cunque inibi instituta cum eorum
 iurisdictione ut prefato Monasterio aucto-
 ritate predicta penitus supprimas
 et extinguas, illisque per te sic sup-
 pressis ipsum Monasterium cuius fructus
 sunt Quadraginta Martharum argenti
 secundum communem estimationem
 ualorem annuam ut ipse Dominus
 asserit non excedunt in domum Con-
 uentualium Carthusiensis ordinis huius-
 modi pro usu et habitatione predictis
 eadem auctoritate erigas atque reducās
 ac ipsos religiosos quod illud in domum
 predictam ad instar aliarum eiusdem
 Carthusiensis ordinis donorum reducere
 possint et valeant prefata auctoritate
 concedas necnon Carthusiensem ordinem
 prefatum in dicto Monasterio dicta aucto-
 ritate instituas. Et insuper omnia et
 singula possessiones terras vineas prata

et nemora necnon
 paramenta ecclesie,
 decorem inibi de-
 ornamta, ac alia
 et immobilia dic-
 illud presentialiter
 tunc erecte ac Re-
 petuo concedas, don-
 sigues Nos enim s
 suppressionem erect
 missa per te uigore
 contingat, Priori e
 Carthusiensis ordinis
 domo pro tempore de-
 muni eorumque Con-
 uentibus et person
 singulis privilegijs
 onibus gratijs et r
 facti Carthusiensis
 ribus Religiosis Con-
 uentibus per sedem apo-
 stolicam generaliter
 ceant pariter et ge-
 predicta tenore pr
 mus et etiam indu-
 libus privilegijs a

inlibet et nemora necnon etiam calices libros
 et paramenta et ceteraque ad divini cultus
 decorem inibi deputata ecclesiastica
 ornamenta, ac alia res bona mobilia
 et immobilia dicti Monasterij et ad
 illud presentialiter spectantia domui
 tunc erecte ac Religiosis predictis per-
 petuo concedas, dones, approprias et as-
 signes Nos enim si translationem
 suppressionem erectionem et alia pre-
 missa per te vigore presentium fieri
 contingat, Priori et Religiosis dicti
 Carthusiensis ordinis in prefata erigenda
 domo pro tempore degentibus ac eidem do-
 mui eorumque Conuersis donatis ser-
 uientibus et personis, ut omnibus et
 predictis singulis privilegijs libertatibus exempti-
 onibus gratijs et indulgijs alijs pre-
 fatis Carthusiensis ordinis domibus prio-
 ribus Religiosis Conuersis donatis et per-
 sonis per sedem apostolicam vel alias
 hactenus generaliter concessis uti ma-
 leant pariter et gaudere, auctoritate
 praedicta tenore presentium concedi,
 mus et etiam indulgemus Non obstan-
 tibus privilegijs atque litteris Monasterio

et

et

et ordini sancti Augustini huiusmodi concessis, quorum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis ac alijs Constitutionibus et ordinationibus apostolicis necnon Monasterij et ordinum praedictorum iuramento confirmatione apostolica vel quacunque firmitate alia roboratis statutis et consuetudinibus ceterisque contrarijs quibuscunque datum Ferrariae Anno Incarnationis Dominicae Millesimo quadringentesimo tricesimo octavo Nonis Decembris Pontificatus nostri Anno octavo

† Post quarumquidem litterarum apostolicarum praesentationem et receptionem nobis et per nos factam ut praemittitur fuimus pro parte dicti Domini Ludovici Comitissae humiliter et cum debita instantia requisiti quatenus in causa et causis huiusmodi nobis commissis auctoritate apostolica iuxta in eis petita procedere litterasque citatorias in forma debita consueta et iuxta contra magistrum et Conventum Monasterij sanctimonialium in Eppenberg diocesis ac omnes et singulos

illos sua interesse dicere et opponere et concedere dignos Tilmannus decanus res huiusmodi necnon commissionem etque et equalitatem. Penemer Annuentes sione pro parte viti Comitissae rationabilem Attentibus non est Nos vero qui depremissis non habentes cum est cuncta rimari rium producendorum in praesente necessitas deperiri unicum esse conseruare volueris in forma de consueta decreuimus vobis omnibus et quatenus scedatis edendum et Religiosos et Conuentum in ac omnes et singulos

nobis
 sibus
 elijs
 apo.
 iam
 cione
 de
 Audi.
 quos
 Incar.
 adin.
 de
 claus.
 ostole.
 onem
 itur
 lowici
 cum
 ut in
 com.
 ipta
 me
 et.
 um
 pen.
 singu.

los sua interesse putantes ac contra
 dicere et opponere se volentes discernere
 et concedere dignaremur, Nos vero
 Tilmannus decanus praedictus volen.
 tes huiusmodi mandatum apostolicum
 ac commissionem debite et reuerenter
 exequi et equalitatem seruare ut decet et
 tenemur Annuentes petitioni et requi.
 sitioni pro parte ipsius domini Ludov.
 uici Langrauij factam iustam et
 rationabilem Attendentes quod iuxta pe.
 sentibus non est denegandus assensus
 Nos vero qui de praemissis plenam noticiam
 non habentes cum etiam boni iudicis
 est cuncta rimari ne occultacione iu.
 rium producendorum et attestacionum
 in praesente necessariorum iusticia va.
 leat deperiri unicuique jus suum in
 esse conseruare volentes litteras cita.
 torias in forma debita solita et con.
 sueta decreuimus Idcirco mandamus
 vobis omnibus et singulis supradictis
 quatenus scedatis quo et propterea ac.
 tedendum et Religiosar dominas Magistrum
 et Conuentum in Eppenberge praedictar
 ad omnes et singulos sua interesse

iurantes et negotio praesenti se oppo-
 nere volentes et contradicere habentes
 citatis premissis quot et nos tenore
 praesentium sic citamus ut feria se-
 cunda proxima post festum sancti Mar-
 tini compareant coram nobis per se
 vel procuratores suos ad hoc legitime
 constitutos Cancellarium in ecclesia sanc-
 ti Martini Cancellensium qua nos pro
 Tribunali sedere contigerit hora
 primarum ad videndum et audiendum
 recipi admitti et jurare testes de per-
 sistentem testimonium in hac causa
 veritatis que nos informet de ipso-
 rum circumstantiis in ipsis litteris
 apostolicis supradictis narratis et con-
 sentis ac eodem debite et via regia
 et secundum ritum examinari et
 ad danda interrogatoria si dare volue-
 rint aut ipsis competierit in negotio
 et animis testium producendorum Alio-
 quin in contumaciam dictorum magistri et
 Conventus ac omnium et singulorum
 contradicere valentium et sua inter-
 esse iurantium ac opponere habentium
 cum ipsis testes sic productos receptos

Admittos

admittos et jurato-
 menam citatos a
 bendum testimonium
 sic supradictis et
 coritate nobis in le-
 de iure poterimus a
 que ipsos siue inte-
 erunt siue non data
 legalius et fidelius
 hemus deo valente
 et honorem litterarum
 et contentorum in
 ad praesens curabimus
 non contra testes et
 non comparentes per
 eorum virtute con-
 bis dare indubie
 faciemus que in praes-
 erunt quolibet seu
 intimacione quod
 cum ipsis circumsta-
 litteris apostolicis
 nos fore veris re-
 dubitemus indubie
 reductionis transla-
 erectionis concessiones

appo. admittos et juratos et in eundem ser.
 bentes- miam citatos ad jurandum se p^ohi;
 lenore, bendum testimonium veritatis in cau.
 i se. iis supradictis et pro eius effectu aut.
 Ma. Auctoritate nobis in hac commissa prout
 se de iure poterimus admittemus Testes quo.
 gitti. que ipsos siue interrogatoria data fu.
 a sanc. erunt siue non data fuerint prout tamen
 pro. legalius et fidelius potuerimus atque de.
 e. hemus deo valente iuxta vim formam
 produci. et tenorem litterarum apostolicarum
 de per. et contentorum in eisdem necessariorum
 sta. ad praesens curabimus exanimari. Nec.
 ipse. non contra testes citatos et citandos
 eis non comparentes per censuram ecclesi.
 et con. esticam virtute commissionis desuper no.
 regia bis date indubie procedemus Aliaque
 et faciemus que in praemissis necessaria fu.
 volue. erunt quolibet seu oportuna Cum
 tio intimacione quod si in depositionibus testi.
 i. Alio. um ipsas circumstantias in ipsis
 et litteris apostolicis contentas et narra.
 rum. has fore veras reperimus de quo non
 inter. dubitemus Indubie ad negocium totale
 tenci. reductionis translationis suppressionis
 receptos. erectionis concessionis institutionis detractionis
 proprietatis

proprietatis et assignacionis ac alijs in
 predictis litteris apostolicis contentis
 et narratis cum effectu debite iuxta
 vim formam et tenorem antedictarum
 litterarum apostolicarum sollempniter
 procedemus citandum ex tunc deo volen-
 te per alias nostras litteras citato-
 rias ad hec predictos hic in genere et
 in specie specificatos omnesque alios
 et singulos sua interesse putantes
 incertum terminum tunc nobis compe-
 tentem in omnibus valuis ecclesiarum
 et monasteriorum opidi Casuel ac alijs
 ubi expediens congruum et iustum
 fuerit ad videndam fieri iuxta in ip-
 sis litteris apostolicis narrata et con-
 tenta et alia faciemus que in ipsis
 litteris apostolicis nobis mandantur fieri
 cum intimacione quod siue compererit
 erunt siue non nos ad negocium ex ani-
 mus et alia in ipsis litteris apostolicis
 nobis commissis prout de iure poterit
 mus procedemus ipsorum contumacia
 in aliquo non obstante In quorum
 omnium et singulorum fidem et testi-
 monium premissorum presentes lit-

teras

teras nostras seu
 Instrumentum exi-
 rarium publicum
 bam in hac causa
 et publicari ma-
 Sigilli iustimus et
 communiri, Datum
 in ecclesia sancti
 veteris opidi Casuel
 Sub Anno Domini Ma-
 simo quadagesimo
 vero veneris quarta
 bris hora primarum
 ficatus sanctissimi
 mini nostri Domini
 videncia pape quar-
 sentibus ibidem ho-
 gistro henrico schue-
 lustris principis &
 graui hancie pra-
 rado messisomed
 et Johanne organ-
 sinensis diocesis de
 vocatis specialiter
 Et ego
 de felobey clericus

ac alijs in heras nostras seu praesens publicum
 contentis Instrumentum exinde fieri et per no.
 debite iuxta rarium publicum infra scriptum seri.
 ledictarum tam in hac causa tantum subscribi
 allempniter et publicari mandamus nostrique
 et deo volen. Sigilli iustimus et fecimus appensione
 ras citato. Communiri, Datum et actum Cassel
 in genere et in ecclesia sancti Ciriaci parochialis
 que alios veteris opidi Cassel praedite diocesis,
 putantes Sub Anno Domini Millesimo quadringente,
 obis compe. Anno quadragesimo Judicatione tertie die
 ecclesiarum vero veneris quarta decima mensis octo.
 et ac alijsbris hora primarum vel quasi Ponti.
 et iustum ficatus sanctissimi in Christo patris et do.
 muni nostri Domini Eugenij divina pro.
 vata et con. videncia pape quarti Anno decimo Prae.
 ce in ipsis sentibus ibidem honorabilibus viris ma.
 andantur fieri. gistro henrico schueberg Cancellario fl.
 comperu. lustris principis Domini Ludovici Cant.
 um et au. grauii Hassie praenotati Dominis Prin.
 apostolicis rado messiro med Johanne ymittlen
 ire poteri; et Johanne organiste layco magun.
 contumacia tinensis diocesis Aestibus adpraemissa
 quorum vocatis specialiter et rogatis ..
 idem et test. Et ego Telemannus Hollouch
 nsesentes lib. de Feloberg clericus Maguntinensis dio.
 heras assis

cesis publicis Apostolica et Imperiali
 auctoritate Notarius Quia praemissis
 ac praedictarum litterarum apostoli-
 carum presentationi earumque receptioni
 litterarum citatoriarum petitioni et decreto
 omnibusque alijs et singulis dum
 sic ut praemittitur per dictum de-
 canum et commissarium fierent et
 agerentur Unacum praenominatis Res-
 bus praesent interfui. Ea que omnia
 et singula sic fieri vidi et audiui
 Ideo hoc praesens publicum instru-
 mentum huiusmodi litteras in se
 continent et per alium me praepedito
 alijs negocijs fideliter scriptum de
 mandato dicti decani et commissarij
 exinde confeci. Subscripsi publicam et
 in hanc publicam formam redigendo
 confeci. Signoque et nomine meo soli-
 tis et consuetis unacum appensione
 sigilli praefecti ^{Decani} (signavi rogatus et re-
 quisitus in fidem et testimonium omni-
 um et singulorum praemittentium.

Auf der Rückseite steht:

Citacio domini Tilemannj Decani sancti
 Martini

Martini Castellani
 diocesis Executoris a-
 nec sua Interest
 golo translationes
 eppinberge et Juste
 Cartusienis In e

Original Pergam
 Notarijzettel.

Imperiali Martini Casselensis maguntinensis
praemissio diocesis Executoris apostolici contra omnes
apostolicos nec sua interesse putantes in ne-
ceptioni glos translationis monialium in
et decreto eppinberge et Institutionis Monasterij
is dum Cartusiensis in eodem loco

itum de,
terent et
inatis Redu-
ut omnia
audire
in instru-
- in se
praepedito
ipsum de
mittarij
cliaui et
redigendo
meis soli,
ensione
sus et re,
ium omni-
orum.

Original Pergament. Seigil laügh au suut
Notarijzeten.

ni sancti
Martini

Tilemannus Decan
 sine Casellensis
 Commissarius ad in
 apostolica specialiter
 sem in domino e
 huiusmodi ymnos
 miter obedire unis
 Abbatibus prioribus
 Scolasticis Thesauris
 Sacristanis Camerariis
 et Collegiarum
 clesiarum Rectoribus
 plebanis ac vicariis
 decanis ruralibus
 nec curatis et non
 beneficiatis et non
 byteris clericis N.
 nibus publicis q
 Civitatem et dioc
 sem ac alias ubil
 Salutem in domino
 huiusmodi ymnos
 miter obedire, li
 Christo patri et do
 Eugenij divina pro

Tilemannus Decanus ecclesie sancti Mar-
 tini Casellensis Maguntinensis diocesis
 Commissarius ad infrascripta a sede
 apostolica specialiter deputatus. Salu-
 tem in domino et mandatis nostris
 huiusmodi ymmouerius apostolicis fieri,
 miter obedire uniuersis et singulis
 Abbatibus prioribus praepositis Decanis
 Scolasticis Thesaurariis Custodibus
 Sacristanis Camerariis Cathedralium
 et Collegiatarum parochialium et
 clesiarum Rectoribus plebanis vice
 plebanis ac vicegerentibus eorundem
 Decanis ruralibus Altariis Capellanis
 curatis et non curatis perpetuis
 beneficiatis et non beneficiatis pres-
 byteris clericis Notariis et Tabellio-
 nibus publicis quibuscunque per
 Ciuitatem et Diocesem Maguntinen-
 sem ac alias ubilibet constitutis
 Salutem in domino et mandatis nostris
 huiusmodi ymmouerius apostolicis fieri
 miter obedire, litteras sanctissimi in
 Christo patris et domini nostri domini
 Eugenij diuina providentia pape quarti
 eiusque

eunisque vera bulla plumbea in cordi-
 la canapio more Romane curie bul-
 latis sanas et integras non vicia-
 tas non cancellatas nec abollatas sed
 omni proso vicio et suspitione carentes
 nobis pro parte Illustris principis domi-
 ni Ludouici Lantgrauij Hassie dicit
 diocesis coram Notario publico et
 testibus infra scriptis praesentatas Nos-
 cum ea qua decuit reuerencia re-
 cepimus huiusmodi sub tenore Euge-
 nius episcopus seruus seruorum etc.
 quarum copiam dabimus eam pe-
 sentibus legitime requisiti Post quarum
 quidem litterarum apostolicarum prae-
 sentacionem et receptionem nobis et
 per nos sci ut praemittitur factas
 fuit nobis pro parte Illustris prin-
 cipis domini Ludouici Lantgrauij
 Hassie Maguntinensis diocesis etiam
 in ipso litteris apostolicis specialiter
 nominati debite expositum qualiter
 pro verificatione huiusmodi com-
 missionis nobis auctoritate apostolica
 facte quosdam testes producere vel
 facere produci habeat quorum depo-

ositiones

sitiones siue auc-
 mouerius apostolicam
 cam efficaciam
 circa vobis omni-
 requisiti fuerit
 quomodolibet fuerit re-
 sancte obedientie
 praescripiendum manu-
 sis praesentibus qu-
 poterit accedere
 fuerit accedendum
 priorissas et Conuer-
 sanctimonialium
 rode, fritzlar, et
 muris opidi homb-
 herum Bornman,
 hannem schuddese
 hermannum elffer-
 struff, presbytero
 dicte diocesis citet
 et nos auctoritate
 hac parte commis-
 praesentes ut feria
 post festum sancti
 horarum primarum
 compareant in ec-

in cordibus, sitiones sine auctoritate nostra ym,
 2 bul., mouerius apostolica non vocati modi,
 vicia, cam efficaciam haberent si fierent, f. d.,
 as sed, circa vobis omnibus et singulis prout
 : carentes requisiti fueritis vel alicui vestrum
 is domi, quomodolibet fuerit requisitus in virtute
 esse dicte sancte obedientie firmiter et districte
 Co et, praescripiendum mandamus Quatenus vi,
 las Nos, si praesentibus quantoocius commode
 cia re, poteritis accedentes quo et ubi propterea
 o Euge., fuerit accedendum Religiosas Dominas
 - etc. priorissas et Conuentus Monasteriorum
 am pe., sanctimonialium in Anenberg, Germe,
 l quarum, rode, fritzlar, et sancti Georgij extra
 in praes., muros oppidi homberg, dominos Werth,
 obis et herum bornman, Petrum schomborg, Jo.
 lactas hannem schuddesel, Petrum fastenij
 - prin., hermannum elffirobusen, Johannem
 trauj struff, presbyteros clericos et laycos
 - eciam dicte diocesis citetis peremptorie quos
 ucialiter et nos auctoritate apostolica nobis in
 aliter hac parte commissa sic citamus per
 com., praesentes ut feria secunda proxima
 apostolica post festum sancti Martini confessoris
 vel horarum primarum coram nobis Cassel
 Depo., compareant in ecclesia sancti Martini

Cassellensis

Cassellensis dicte diocesis in eorum
 propria persona vel saltem de sanctimo-
 nialibus monasteriorum ipsorum
 aliqui cum pleno mandato Prioris
 et Conventus eorundem ad jurandum
 de perhibendis testimonium in hac causa
 et negotio veritati et ad respondendum
 singulariter singulis per verbum ore
 um credis vel non credis de quibus
 interrogati fuerint merito de circum-
 stantijs ipsius contentis et narratis
 in ipsis litteris apostolicis speciali-
 ter de guerris terrarum sterilitatibus
 alijs sinitris eventibus destructuris
 et edificijs consumptis de non lau-
 dabili vita, de opprobrio religionis de
 pernicioso exemplo et alijs scandalis, ac
 si magistrum et ceteras sanctimoni-
 ales in Eppenbergh in alijs monaste-
 rijs sanctimonialium eiusdem ordi-
 nis sancti Augustini benivolos accep-
 satrices invenerint et alijs omnibus
 et singulis que in ipsis litteris
 apostolicis narrantur et que in
 premissis sunt necessaria et oportu-
 na. Cum intimatione quod si odio amore

timore

timore gratia aut
 voluntate se sub-
 suram ecclesiasticam
 in genere et in spe-
 quorum omnium
 et testimonium pra-
 ter litteras nostras
 cum instrumentis
 Notarium publicum
 Scribam in hac
 scribi et publicari
 strique Sigilli in
 appensione communi
 Actum. Cassel in
 riaci parochialis
 praedite diocesis,
 Millesimo quadringentesimo
 Indictione tertia,
 ra decima mensis
 marum vel quatuor-
 missimi in Christo,
 nostri Domini Euge-
 dentia papa Quar-
 praesentibus ibidem
 magistro henrico sen-
 Illustri principis de

eorum timore gratia aut aliqua alia mala
 tantimo, voluntate se subtraxerint per cen.
 um suram ecclesiasticam contra eorundem
 Prioritate in genere et in specie procedemus. In
 mandum quorum omnium et singulorum fidem
 causa et testimonium praemissorum praesen.
 dum Res litteras nostras seu praesens publi.
 i seu, cum instrumentum exinde fieri et
 quibus Notarium publicum infra scriptum
 de vicium Scribam in hac causa tantum sub.
 narratio scribi et publicari mandamus no.
 speciali, strique Sigilli iussimus et fecimus
 latibus appensione communiri, Datum et
 Actum. Cassel in ecclesia sancti Ci.
 - lau. riaci parochialis veteris oppidi Cassel
 onis de praedictae diocesis, Sub Anno Domini
 talis, ac Millesimo quadringentesimo quadagesimo
 imoni Judicione Tertii die vera veneris quar.
 monaste, ta decima mensis octobris hora pri.
 n orbi. marum vel quasi Pontificatus sanct.
 co accep. tissimi in Christo patris et domini
 omnibus nostri Domini Eugenij divina provi.
 sterior sententia pape Quarti Anno decimo
 e in praesentibus ibidem honorabilibus viris
 et opor. magistro henrico schuczeberg Cancellario
 o amore Illustris principis domini Ludovici Cant.
 more grauii

gravi hanc praenotati dominis Conradus Auf des Rückseite et
 rado messiro med Johanne ymmiken Citacio domini Ti
 presbyteris et Johanne organiste layco selensis judicio esse
 maguntinensis diocesis testibus ad praesens testes, et ad
 missa vocatio specialiter et rogatio faciendum in causa tra
 monialium in eppe

Et ego Tilemannus hollouch de felo
 berg clericus Maguntinensis diocesis
 publicus Apostolica et Imperiali aucto
 ritate notarius Quia praemissa citacione
 decreto omnibusque alijs et singulis dum
 sic ut praemittitur per dictum dominum
 decanum fierent et agerentur unacum
 praenominatis testibus praesens interfui
 Et quae omnia et singula sic fieri vidi
 et audivi Ideo hoc praesens publicum
 Instrumentum per alium me alijs
 occupato negocijs fideliter scriptum
 de iussu dicti decani effeci subscripsi
 publicavi et in hanc publicam for
 mam redigendo confeci Signo quo et
 nomine meo solito et consueto una
 cum appensione praefati decani sigilli
 signavi Rogatus et requisitus in fi
 dem et testimonium omnium et singu
 lorum praemissorum

Auf

Original Pergament

inis Con. Auf der Rückseite steht:
 ymmitten Citacio domini Tilemannij Decani Cas.
 iste layco selensis iudicis executoris ad videndum
 bus ad praesurare testes, et ad alia inibi expressa
 rogatis faciendum In causa translationis monasterii
 monialium in eppinberge

uch de felo.
 diocesis
 iale aucto.
 is citacione
 ingulis dum
 . dominium
 vnatum
 ens interfui
 leri vide
 ublicum
 ne alyo
 scriptum
 subscripsi
 icam for
 que et
 uelis vna
 ani sigilli
 tus in fi
 et singu

Original Pergament. Siegel laugb au.

Auf

In nomine sancte et
 patris et filij et sp
 que celestis ferarct
 memoriam Tyloman
 ecclesie santi Ma
guntinensis diocesis /
 fra scripta a sede ap
 putatus Universis et
 rum peruncantibus
 dem adhibere indub
 eimi in Christo patr
 Eugenij dicina p
 si siuque vera
 cordula canapis mo
 bullatus sanas et
 ciatas non cancell
 nec in aliqua sin
 omni prosus vicio
 Nobis alios pro p
 tipis domini Ludew
diocesis praedite
 blicis et lectibus s
 latus not cum ea
renca noueritis n

In nomine sancte et individue Trinitatis
patris et filij et spiritus sancti socius,
que celestis hierarchie neque perpetue
memoriam Tylomanuus Sidenbeyn decanus
ecclesie sancti Martini Castellensis Ma-
guntinensis diocesis Commissarius ad in-
fra scripta a sede apostolica specialiter de-
putatus Universis et singulis seriem ha-
rum perunctantibus et subscriptis fi-
dem adhibere indubiam litteras Sanctis-
sime in Christo patris et domini domini
Eugenij divina providencia pape Quar-
ti cuoque vera bulla plumbea in
cordula canapo more Romane Curie
bullata sanas et integras non vi-
ciatas non cancellatas non abolitas
nec in aliqua sui parte suspectas sed
omni prorsus vicio et suspitione carentes
Nobis aliis pro parte Illustris prin-
cipis domini Ludewici Cantuarii hanc
diocesis predictae coram Notario pu-
blico et testibus subscriptis presenten-
tatis nos cum ea qua decuit reue-
rentia veneritis recepisse huiusmodi
sub.

X
 Tob art de copiste

subtenore Eugenius Episcopus servus
 servorum dei dilecto filio deca-
 no ecclesie sancti Martini Casso-
 lensis maguntinensis diocesis Salu-
 tem et apostolicam benedictionem Ro-
 manus pontifex ecclesiarum ac mo-
 nasteriorum omnium sollicitudinem
 gerens circa ea que ad salubrem ipso-
 rum directionem conferre prospicit sue
 curie meditationes adhibet diligenter
 necnon illis et eis que in spiritualibus
 et temporalibus detrimenta patiuntur
 de provisionis remedio providet oportet
 Anno ipsorumque statum variat et
 commutat ac grata inibi altissimo sus-
 rogat, ac surrogari et commutari com-
 mittit et mandat prout pro divini
 cultus augmento ac religionis propaga-
 tione in eisdem personarum quoque
 rerum locorum et temporum quali-
 tate pensata id conspicit in domino
 salubriter expedire Exhibita sicquidem
 nobis nuper pro parte dilecti filii No-
 bilis viri Ludewici hasso Cantgravi
 domini loci in Eppenbery Maguntinensis
 diocesis peticio continebat, quod monaste-
 rium

monialium
 si Augustini propt
 sterilitates et alios
 qui partes illas h
 in suis etiam ve
 his structuris et
 sessionibus et bonis pe
 detrimenta suscepit
 Quinque aut sex e
 libus monialibus
 relique earundem
 excentes ad seculo
 rum plures vitam
 laudabilem in huius
 non formiderunt
 etiam de presentibus
 probrium suarumque
 lum ac perniciosis
 scandalum plurimu
 ut eadem peticio
 factus dominus M
 in domum Carth
 usu et habitacione pe
 dicti Carthusiensis
 qui inibi sub illius
 observancia ad la

us ser. rium monialium dicti loci ordinis sanc.
 o deca. ti Augustini propter guerras terrarum
 Cassio. sterilitates et alios sinistros eventus
 i Salu. qui partes illas hactenus afflixerunt
 em Ro. in suis etiam vetustate fere, consump.
 ac mo. tis structuris et edificijs ac eius par.
 inam sessionibus et bonis plurima dampna et
 in ipso. detrimenta iniecit adeo quod exinde
 icit sue Quinque aut sex ex illius tunc existen.
 genter tibus monialibus inibi remanentibus
 itualibus relique earundem dictum Monasterium
 ciuntur exeuntes ad seculum transuolarunt, quor.
 oport. rum plures vitam inhonestam ac minus
 k et laudabilem in huiusmodi seculo ducere
 uio sus. non formiderunt prout nec formidant
 tari ion. etiam de praesenti in religionis ob.
 iuini probrium suarumque animarum pericu.
 propaga. lum ac perniciosum exemplum et
 quoque scandalum plurimorum Cum autem sit.
 quali. ut eadem petitio subiungebat prae.
 Comino factus Dominus Monasterium praedictum
 itiquidem in domum Carthusiensis ordinis pro
 lili No. usum et habitacione perpetuis plurimum
 rauti dicti Carthusiensis ordinis religiosorum,
 sinensis qui inibi sub illius artissima regulari
 monaste. obseruancia ad laudem et gloriam di.
 us uini

uini nominis ac populi deuotionem
 in mittis et alijs diuinis officijs
 residere et sua altissima vota reddere
 valeant feruentius concupiscant et ad huius
 modi suum desiderium celerius adimplen-
 dum de bonis sibi adeo collatis sub-
 uencionem et auxilium adhibere pro-
 ponit pariter et intendit, pro parte ip-
 sius domini nobis fuit humiliter sup-
 plicatum ut super hoc oportune pro-
 uideret de benignitate apostolica digna,
 remur Nos igitur qui cultus augmen-
 tum et religionis propagationem huius-
 modi nostris potissime temporibus ubi
 que vigore locorum incensis desiderijs
 affectamus de praemissis notam noti-
 tiam non habentes huiusmodi suppli-
 cationibus inclinati discretioni suae per
 apostolica scripta mandamus quatenus
 de omnibus et singulis expositis praed-
 dictis auctoritate nostra se diligenter
 informes et si per informationem huius-
 modi ea fore vera repererit super quo
 suam conscientiam oneramus et tibi
 consideret quod monasterium in domum
 reducendum huiusmodi tam de illis

que

que in praesentiar
 niam de alijs sibi
 bilibus bonis seu
 sustentacione Relig
 ac alijs inibi pr
 bilibus supportandis
 ter dotatum fult
 moniales remane
 monasterio praed
 sancti Augustini
 rum ordinum qu
 steria siue loca
 las receptatrics in
 nostra transferas
 seu prioratalem &
 ministraciones et officia
 instituta cum cor
 praefato monaste
 dicta penitus sup-
 fllicque per se s
 monasterium cuius
 ginta Marcharum
 communem extimar
 mum ut ipse de
 excedunt in domus
 Carthusiensis ordine

reionem que in praesentiarum possidet quo
 officijs nam de alijs sibi assignandis immo
 et reddere liberos bonis seu certis redditibus pro
 et ad huius sustentatione Religiosorum praefatorum
 - adimplen- ac alijs inibi pro tempore incumben-
 tis sub-tilis supportandis oneribus sufficien-
 ibere pro-ter dotatum Fulcrii Quinque aut Sex
 parte ip- moniales remanentes praefatas de
 aliter sup- monasterio praedicto ad Quinque alia
 tunc pro- sancti Augustini praedicti aut alio-
 ca digna- rum ordinum quorumlibet Mona-
 augmen-steria sive loca in quibus benicio-
 in huius- lar receptatrics invenirent auctoritate
 onibus ubi- nostra transferas Necnon Abbatialem
 desiderijs seu prioratam dignitatem ac admi-
 in nobis- ministraciones et officia quaecumque inibi
 suppli- insidula cum eorum insignijs ut
 sue per praefato monasterio auctoritate prae-
 quatenus dicta penitus suppressas et extinguas
 titis prae- illisque per te sic suppressis ipsum
 diligenter monasterium cuius fructus Quarta
 nem huius- ginta Marcharum argenti secundum
 per quo communem estimationem valorem cui-
 et sibi mum ut ipse Dominus asserit non
 in domum excedant in domum Conventualem
 illis Cartusiensis ordinis huiusmodi pro
 que non

usu et habicione praedictis eadem auc-
 toritate erigas atque reducas ac ip-
 sis religiosis quod illud in domum
 praedictam adinchat aliarum eiusdem
 Carthusiensis ordinis domorum redu-
 cere possint et valeant praefata
 auctoritate concedas Necnon Carthu-
 sientem ordinem praefatum in dicto
 monasterio dicta auctoritate insti-
 tuas Et insuper omnia et singula
 possessiones terras vineas prata et
 nemora Necnon etiam calices li-
 bros pannimenta ceteraque ad divini
 cultus decorem inibi deputata eccle-
 siastica ornamenta ac alia res bona
 mobilia et immobilia dicti monaste-
 rij et ad illud praesentialiter spectantia
 domui suae erectae ac religiosis
 praedictis perpetuo concedas donec
 appropriet et assignet Nos enim si
 translationem suppressionem erectionem et alia
 praemissa per te vigore praesentium fieri con-
 tingat priori et Religiosis dicti Car-
 thusiensis ordinis in praefata erigenda
 domo pro tempore degentibus ac eidem
 domui eorumque Conuersis Donatis ser-
 uentibus

uentibus et perso-
 nis singulis priuilegi-
 sationibus grati-
 as praefati Carthusien-
 sium prioribus Religiosis
 personis per sedem
 hactenus generali-
 ter pariter et y-
 dicta tenore praese-
 ritam indulgenti-
 as priuilegijs atque li-
 beris ordinis sancti Augu-
 stini tenores praese-
 ritam pro expres-
 sationibus et ordi-
 nis monasterij
 dictorum iuramento
 licet vel quacumque
 roboratis statutis
 ceterisque contrari-
 satione ferre Anno
 minime Millesimo
 Tricesimo octavo
 nificatus nostri
 siquidem litterarum
 sentatione ut praese-

idem auo,
 ac ip,
 domum
 eundem
 in red,
 refata
 Carthu,
 in dicto
 insti,
 singula
 rata et
 ics li,
 diuini
 a ecclie,
 res bona
 monaste,
 sentia
 religios
 donec
 n. si
 in et alia
 fieri con,
 si Car,
 erigenda
 ac eundem
 natis ser,
 uentibus

uientibus et personis ut omnibus et
 singulis priuilegijs libertatibus et
 empcionibus gratijs et indultis alijs
 prefati Carthusiensis ordinis domibus
 prioribus Religiosis Conuersis Donatis et
 personis per sedem apostolicam vel alias
 hactenus generaliter concessis uti va
 leant pariter et gaudere auctoritate prae
 dicta tenore praesentium concedimus, et
 etiam indulgemus Non obstantibus pri
 uilegijs atque litteris Monasterio et
 ordini sancti Augustini concessis qua
 rum tenores praesentibus haberi vo
 luntis pro expressis ac alijs conati
 tionibus et ordinationibus apostolicis
 necnon monasterij et ordinum prae
 dictorum iuramento confirmatione aposto
 lica vel quacunque firmitate alia
 roboratis statutis et consuetudinibus
 ceterisque contrarijs quibuscunque Sa
 tum ferarie Anno incarnationis do
 minice Milleesimo quadringentesimo
 Tricesimo octauo Nonis decembris pon
 tificatus nostri Anno octauo habita
 liquidem litterarum praemissarum prae
 sentatione ut praefertur et recepim
 one

one instantia honorabilis viri Domini
 Liffredi Serunteri dicte diocesis proce-
 ratoris legitimi dicti principis suffi-
 cienti eisdem ad praemissa et sub-
 scripta suffulti mandato rogati fuimus
 et humiliter pulsi quatenus ad exe-
 cutionem examinationemque eorum pro-
 cedere omnium in ipsis litteris con-
 sentorum iuxta earundem ordinem
 vim et formam processusque necessa-
 rios et oportunos contra et adversus
 Magistrum et Conuentum monialium in
 Eppenberge ordinis sancti Augustini dicte
 diocesis in ipsis litteris apostolicis prin-
 cipaliter nominatos omnesque alios et
 singulos suam praemissam interesse pu-
 tentes quomodolibet ad videndum et audiendum
 commissum negotium earundem litte-
 rarum apostolicarum auctoritate rationa-
 biliter inchoari examinari et feliciter
 consinnari aut ^(causas) allegaturi iustus
 si quas haberent eor praemissa et eor-
 rum quolibet fieri non deberent seu
 deberet et etiam ad totam illam ex-
 plendam rem commissam inclusive sibi
 praefati principis nomine decernere
 dignaremur

dignaremur attend.
 nabilibus annuen-
 assensuque eisdem
 Unde Citatione pro-
 celta et concessa
 subsequuta Reproba-
 in termino eidem
 eius etiam execu-
 tionem eorum &
 seris apostolicis &
 sententia dicte mag-
 in ordinationemque on-
 nostras factas et
 tium voluntarie
 ni principis nomi-
 mus atque probac-
 per narratis con-
 us litteris aposto-
 norum inductorum
 receptorum et ex-
 et eorumdem Respu-
 tas liquebat et
 praedictorum videri
 sterium propter
 litates et commoc-
 aliorque sinistros

i Domini dignaremur attendentes quod iustis et ratio-
 nis processibus annuendum sibi petitionibus
 iis sufficiens assensuque eisdem denegari non debeat,
 et sub. Unde Citatione praecipita per nos de-
 atifimus extra et concessa publicatione eisdem
 us ad exee. subsequuta Reproductaque coram nobis
 coram pro. in termino eidem citationi inserto de
 leris con. eius etiam executione docto ad exami-
 ordinem nationem coram de quibus in ipso lit.,
 e necesse. seris apostolicis fit, mentio in praec-
 aduersus sententia dicti magistri et Conuentus
 alium in in ordinationemque omnimodam dispositioni
 utini dicti nostras factas et faciendas consentien-
 aliois prin. tium voluntarie et sponte dicti domi-
 ni principis nomine inquisiti processu-
 interesse pu. mus atque probatione recepta de et su-
 e audiendum per narratis consentisque in praecipis
 dem litte. ris litteris apostolicis testium fidelig-
 de rationa. norum inductorum et more testium
 et felice. receptorum et examinatorum Et quia
 i iustas et eorundem testium attestacione veri-
 issa et eo, tas liquebat et liquet narratorum
 rent seu praedictorum videlicet, ipsum Mona-
 llam ex. sterium propter heres praedite steri-
 clusine sibi litates et commotiones multimodas
 cernere aliorque sinistros euentus in spiritalibus
 raremur et

et temporalibus etiam edificijs eius.
 Dem miserabiliter collapsum adeo
 quod ex fructibus et proventibus eius.
 Dem Monasterii uniuersis moniales
 paucissime monasterio alijs extra secta
 eiusdem commorantibus quibusdamque
 inter eas in seculo corporiter con-
 uersantibus ex inde sustentari valeat,
 aliaque probatione iuris etiam or-
 dine seruato inducta constabat mo-
 nasterium predictum et causas supra
 et infra tractis in domum Cartuui,
 eundem reducendi tam de illis que
 presentiarum possidet quam de alijs
 gratia regularis arte obseruancie in-
 stituendi et assignandi mobilibus bo-
 nis a certis redditibus pro sustentatione
 religiosorum prefatorum et alijs inibi
 pro tempore incumbent supportandi
 oneribus sufficienter dotatum fore Id.
 circo ad laudem et gloriam diuini no-
 minis etiam cultus diuini augmen-
 tum deuotionemque populi Christiani
 monialibus in eadem monasterio
 inuentis et alia loca monastica
 ipsarum obseruancie congruentia per

nos

nos translati omni
 auctoritate nobis
 ualiditer et legitime
 contingentibus seu
 tendo peractis et
 abbatialem pri-
 oralem dignitates
 et officia quecum-
 que in monasterio institutos
 cum eorum in-
 dicta suppressione
 menda dicimus
 extinguimus prope
 in domum Conuentus
 ordinis domorum
 valeant concedens
 eundem ordinem in-
 stituendi dicimus
 mus reducique con-
 dicimus Et insup-
 possessiones terras
 mora necnon etiam
 uimenta et ornata
 mobilia et immo-
 suppressi et ad ill-
 Cartuuiensi nunc

beneficijs eius.
 cum adeo
 libus eius.
 moniales
 extra secta
 quibusdamque
 riter con,
 tari valeat,
 eiam or,
 stabat mo.
 cauis supra
 in Carthusi,
 e illis que
 in de alijs
 eruanie in
 obilibus bo,
 sustentacione
 et alijs inibi
 supportandi
 cum fore Id.
 in divini mo.
 ini augmen,
 di Chrcitiani
 monasterio
 monastica
 quencia per
 nos

nos translatio omnibus et singulis dicta
 auctoritate nobis demandatio rite ratio,
 nabiliter et legitime nil eiam de
 conting^mentibus seu proambulis obmit,
 tendo peractis Christi nomine invocato
 abbatialem priorialem seu magi,
 tralem dignitates ac administraciones
 et officia quecumque in dicti mo.
 nasterio institutos seu instituta inibi
 cum eorum insignijs auctoritate prae,
 dicta suppressimendas penitus et suppressi,
 mendas decimus suppressimusque et
 extinguimus propriumque monasterium
 in domum Conventualem Carthusiensis
 ordinis domorum reducere possint et
 valeant concedendi necnon Carthusi,
 ensium ordinem in dicto monasterio in
 stituendi decimus eregimusque reduci,
 mus reduci que concedimus atque insti,
 tuimus Et insuper omnia et singula
 possessiones terras vineas prata et ne,
 mora necnon eiam calices libros pa,
 vimenta et ornamenta et alia res bone
 mobilia et immobilia dicti monasterij
 suppressi et ad illud spectantia domui
 Carthusiensi nunc erecte ac religiosis
 prae fete

praefate domus auctoritate apostolica me-
 morata perpetuo concedimus tamus et
 approbamus priorique nihilominus et re-
 ligiosis dicti Carthusiensis ordinis in
 praefata domo erecta et institute pro
 tempore regentibus et eidem domui so-
 runque donatis servientibus et per-
 sonis ut omnibus et singulis privilegijs
 libertatibus exemptionibus gratijs et
 indulgijs alijs praefatis Carthusiensi or-
 dini domibus prioribus religiosis Con-
 versis donatis et personis per sedem apo-
 stolicam vel alias hactenus generaliter
 concessis uti valeant pariter et gaudere
 praesentis scripti patrocinio auctoritate
 praedicta concessis et concessis eidem
 declaramus et concedimus privilegijs
 litterisque et monasterio et ordini sancti
 Augustini concessis alijsque constitutioni-
 bus et ordinationibus apostolicis nec-
 non monasterii et ordinum praedictor-
 rum iuramento confirmatione apostolica
 aut quacumque firmitate alia robo-
 ratio statutis etiam et consuetudin-
 ribus aliorumque contrarijs quibuscun-
 que non obstantibus Quae omnia et

singula

singula praemissa
 litteras apostolicas
 processum suppressi
 monasterij monia
 Necnon erectionem
 tionem monasterij
 nominatorum in
 sinens ac omnia
 praescriptis litteris
 sententi nostro proces-
 scripta vobis omni-
 dictis intimamus
 tamus ac ad vestra
 stram noticiam
 volumus per praese-
 auctoritate apostol-
 ut praefertur com-
 singulos supraadi-
 requirimus et mo-
 nihilominus in ve-
 hial et sub susp-
 oniscommunicationis plenius dist-
 damus quotiens
 domum donatos
 nentes sive fam-
 nasterij Carthusiens

apostolica me- singula praemissa necnon praescriptas
 damus et litteras apostolicas et hunc nostrum
 inus et re- proestum suppressionem et extinctionem
 dicit in monasterij monialium praedictarum
 stituta pro Necnon erectionem institutionem et planta-
 domini et. amum monasterij Fratrum Carthusiensium
 us et per. nominatorum in se continentem sive con-
 privilegio- tinens ac omnia alia et singula in
 rario et praescriptis litteris apostolicis et prae-
 iusiensis or- senti nostro processu contenta et de-
 giosis Con- scripta vobis omnibus et singulis supra-
 r sedem apo- dictis intimamus insinuamus ^{et} (notifi-
 generaliter camus ac ad vestram et cuiuslibet ve-
 r et gaudere stram noticiam deducimus et deduci
 auctoritate volumus per praesentes Et nihilominus
 re eisdem auctoritate apostolica nobis in hac parte
 privilegio- ut praefertur commissa vos omnes et
 rtini sancti singulos supradictos tenore praesentium
 constitutioni- requirimus et monemus vobisque ni-
 olitis nec- hilominus in virtute sanctae obedi-
 praedicta- tiae et sub suspensionis a divinis et
 apostolica- excommunicationis penis districte praecipiendo man-
 alia roba- damus quatenus priorem Conuentum
 consuetudin- domum donatos fratres Conventos et ser-
 quibuscum- vientes sive familiares dicti Novimo-
 nia et- nasterij Carthusiensis in Eppenberge sic
 ngula ut

ut praefertur nouerit plantati etque
 erecti in omnium et singulorum posses-
 sionum agrorum nemorum pratorum
 vinearum terrarum iaticum libro-
 rum et ornamentorum aliorumque
 mobiliorum et immobiliorum bonorum
 haecenus per dictum Monasterium ha-
 bitorum et habitarum possessionem pa-
 cificam et quietam inducatis et in-
 ductos defendatis et defendi faciatis

Quos nos de omnibus et singulis su-
 pra dictis inducimus et inuestimus aucto-
 ritate qua supra per praesentes facti
 entesque ipsi de omnibus et singulis
 fructibus redditibus juribus emolu-
 mentis et prouentibus monasterij au-
 tediti ab omnibus colonis censuatis
 et reddituarijs cuiuscunque status
 gradus ordinis siue praeminencie exi-
 stant integre et plenarie respondere
 ipsosque et eorum quemlibet cum
 omnibus et singulis suis bonis mo-
 bilibus et immobilibus gratijs pri-
 uilegijs indultis et exemptionibus ipsorum
 et eorum ordini quacunque auctoritate
 concessis uti atque gaudere Quod si

praemissa

praemissa omnia
 nos mandantur p-
 nam praedictorum
 seu alter vestrum
 adimpleueritis seu
 uerit Aut aliquod in-
 ueritis et nostris
 meritis apostolicis
 meritis seu alter vest-
 effectu Nos hunc
 gulos supradictos
 tio in praedictis
 concilium vel fa-
 dantes aut quouis modo
 onis et excommunicationis
 nonica hanc et
 missa dei nomine
 tes Quarumquide
 stulle abolutionem nobis
 tantummodo reseruamus j-
 singulorum fidem
 bor praesentes nos
 teno publicum fu-
 eri et per Notarium
 scriptum subscribi
 simus appensione

stati etque praemissa omnia et singula prout per
 eorum possessionem nos mandantur postquam pro parte fra.
 pratorum etiam praedictorum requisiti fueritis
 um libro seu alter vestrum requisitus fuerit non
 eorumque adimpleveritis seu alter vestrum imple.
 um bonorum verit. Aut aliquid in contrarium fieri manda.
 asterium ha. verit et nostris huiusmodi ymmo.
 sessionem pa. verius apostolicis mandatis non pa.
 etis et in. verit seu alter vestrum paruerit cum
 i. faciatis effectu Nos tunc in vos omnes et sin.
 i. singulis su. gulos supradictos qui culpabiles fueri.
 estimus aut. tis in praedictis vobisque auxilium
 cessantes faci. concilium vel favorem ad praemissa
 et singulis dantes aut quovismodo praecedentes suspensa.
 us emolu. onis et excommunicationis sententias praescriptas et.
 onasterij an. nonica tamen et terna monitione praed.
 - censuatis missa dei nomine ferimus per praesen.
 ue status per Quarumquidem sententiarum relaxationem
 inentiae em. tulle abolutionem nobis vel superiori nostro
 respondere tantummodo reservamus In quorum omnium et
 bek cum singulorum fidem testimonium et ro.
 - bonis mo. bor praesentes nostras litteras seu praed.
 ratijs pri. tens publicum instrumentum exinde fi.
 ionibus ipso. ri et per Notarium nostrum sub.
 auctoritate scriptum subscribi nostrique Sigilli ius.
 Quod si simus appensione communiti Acta
 raemista sunt

sunt hoc Anno a Nativitate Domini receptioni admissioni
 Millesimo quadringentesimo quadrage- tioni ac fideli exami-
 simo Indictione Tercia die vero lune mulgacioni suppressi
 vicesima octava Mensis Novembris oni reductioni const
 pontificatus sanctissimi in Christo pa- tione approbationi
 tris et Domini nostri Domini Eugenij de omni omnibusque alg
 uina providencia pape Quarti Anno sic ut praemittitur
 timo praesentibus ibidem honorabilibus decanum co-
 viris dominis heinrico de vffeln Jo. et agerentur una
 hanne Torlen Canonico ecclesie sancti testibus praesens
 Martini Casselensis hermanno Tyme dictum dominum de
 heinrico sancto prebiterio Notarijs plurimum sic fieri ve-
 cis ac alijs quam pluribus fide dignis per hoc praesens public
 sonis praefate Diocesis Testibus ad praes. hujusmodi litteras
 missa vocatio pariterque rogatio. alium fideliter me
 gocijs fideliter ser

Et ego Tilemannus hollouch de feloberg predicti Domini de
 clericus Maguntinensis Diocesis publicus subscripsi publici
 apostolica et Imperiali auctoritate Notarialem formam res
 rius praefati que Domini decani et que et nomine meu
 commissarij ac negocij praesentes co- unacum appensione
 ram eo scriba Quia praedictarum mini decani et con
 litterarum apostolicarum praenomine Rogatus et requisit
 tarum earum que receptiones cita- monium omnium
 tionis decreto ac earundem repro- mittorum
 dationi scilicet produccioni eorundem
 receptioni

e Domini receptione admissiois juramenti deposed
 quadragesimo ac fideli examinationi siue pro
 no lune mulgacione suppressione estimatione crediti
 membrorum reductione constitutione adcessionis de
 Christo passionis approbatione assignacione declaracione
 Eugenij de omni omnibusque eligo et singulis dum
 Anno dno ut praemittitur per dictum domini
 vorabilem num decanum commissarium fierent
 felu fo et agerentur unacum praenominatis
 sic sancti testibus praesens interfui Ea que per
 v Tyme et dictum dominum decanum et commissaria
 otario publicum sic fieri vidi et audiui Ideo
 tedignis per hoc praesens publicum instrumentum
 ad praesens hujusmodi litteras in se continens per
 etis alium fideliter me eligo occupato ne
 gocijs fideliter scriptum de mandato
 de Feloberg repediti Domini decani et commissarij
 publicus subscripsi publicam et in hanc pub
 ale Notarialiam formam redigendo confeci Signo
 Eani et que et nomine meis solitis et consuetis
 des co unacum appensione sigilli sepefati do
 larum mini decani et commissarij signavi
 raenome Rogatus et requisitus in fidem et testi
 monium omnium et singulorum praes
 v repro, mitorum
 runden
 i

(auf)

Auf der Rückseite steht:

Processus Domini Telemannij decani
sancti martini Casselensis Executoris
apostolici decretus et habitus super
suppressione ordinis sancti Augustini
in monasterio monialium in Eppin-
berg et erectione eiusdem loci in do-
mam ordinis Carthusiensis.

Satum 1440 vicesima octava Nouembrio

Original Pergament. Sequitur longh au.

ny decany

recuboris

o super

ingueking

eppin.

x gn do

ebrio

au.

In gots Namen
alle ding vingenzt
Keyner sache ewiglich
So ist es noit, waz
zu gotsdienst geh
daz mit guten brief
gezugen wal vrbri
mache, daz das vnd
zu allen zeiten
den werde, Daron
gots gnaden Cant,
Bekennen vor vns
nachkommen offint
die en ansehin hore
wir dem Almecht
zu Jungfrauen
mutter Santt Johan
ti Santt Elysbet
zu lobe vnd zu
vnsen vnd vnser
heyle vnd ewigem
verlich vnd gute
dienstis willen, de
lichen herren vnd
Sant Johannesberg

In gotis Namen Amen. Torumb das
 alle Ding vingenlich sein und man
 keyner sache ewiglich mag gedengken,
 So ist es noit, was weren blijven und
 zu gotidienst gehören sal, Das man
 das mit guten brieffen handfesten und
 gezeugen wal vrbrieffe und vestiglich ver-
 mache, das das unvinbrochen blijbe und
 zu allen zeijten und ewiglich gehal-
 ten werde, Davon Wir Ludewig von
 gotis gnaden Cantgrave zu heissen
 Bekennen vor uns alle unsere erben und
 nachkommen offentlich In diesem brieffe
 die en ansehen horen adir lesen, Das
 wir dem Almechtigen Gote, der heil,
 zu Jungfrawen Marien seiner lieben
 muter Sant Johance dem Apoffere iri-
 eti Sant Elizabeth und allen heiligen
 zu lobel und zu eren, unsern aldern
 unsern und unser erben selen zu
 heyle und ewigem troeste und sun-
 derlich umb guter wergh und Gotis-
 dienstis willen, den die Ersamen geist-
 lichen herren und Brudere des Cloiters
 Sant Johannes Bergk vormalo geheissen
 Eppenbergh

Eppenbergh Cartuwers ordens, von Eyre von Peter
 sem albern uns vnseren erben und Higelig und locc
 nachkommen selen thun sollen und ren, heune Ma
 mügen, dieselben icht genante herren sail und anders
 und alle fre nachkommen desselben In gewurtheit
 Cloertirs Befreyhet und bequadtich kan, huren Johann Pe
 fryken und bequadtich sie gewurthet Kolecziatis
 lich In und mit krafft dieses brieffis Annullung Soessie
 vor uns alle vnser erben und nach, velperg und ander
 kommen zu ewigen zeiten in massen lute virmalk von
 her nachgeschreiben stehit, Item ztem Eppinberge Cant da
 eroten vmb die fryheit freo gelendis darfun gehorende
 agker und wesen icht heredt was man zu heben bei nede
 vormalt seft demselben egenanten Cloe keltail die dan vo
 there agkers gebuwik gewonnen und vnsero furstenthun
 befareu hat, Day dasselbe gelende agker zu dersell
 agker und wesen was des der egenan Aldaselbis ist eyn
 ten herren eyen und virmal steind derselbe steijn wisit
 ist, und nemlich hernach geschrebe quister busche heunig
 stehit, Sub Anno Domini Millerimo her Day keltail
 quadringentesimo quadagesimo seim graben ober den 7
 In der wochen Johannis Baptiste han steijn vnden In de
 die eldisten In Gerichte zu Vel, der wisit den Grab
 sperg Nemlich Curt vlad zu von Melgerföhusen
 Brunfolar, heune heymig von Mel eyn ault steijn
 gerföhusen, Curt Glychemann und die Ceymentkule
 Eyre

dem, von Eyre ~~von~~ Peter von hereler Tyle
 rben und Thigelig und Loetze Moez von Bur
 sullen und ren, henne Malner vfo dem hel.
 nte herren tail und anders mehre frommer lute
 desselben zu gemourtegkeit wulffis von Wallpfer
 digh kan, huseu Johann Pichersilo der alten Wem
 ie gemourteger Kolecziasilo kanzer von dem Borne
 risio brieffis Amelung Goessils Schultheis zu
 und nach, velopery und anders mehre frommer
 e in massen lute virmalk und virsteynt der von
 dem ztem Eppinberge Land darumb gelegen und
 es gelendis darfun gehorende ztem ersten an
 H was man zu haben bei neben der Molen zu
 wanken Cloe, keltail die dan vnser vnser erben und
 nen und vnsero furstenthumis ist, und dem
 gelende agker zu derselben Molen gehorende,
 o der egenan Aldaselbis ist eyn Stejn gestalt, und
 al steint derselbe stejn wisit vnder des heiligen
 h geickrebequeter busche kemuff an dem Regne
 Millerimo her dag keltail uff biß in den Schilo
 simo sicun graben ober den floss da stehit eyn
 Baptiste han stejn vnden zu dem Schilo graben
 zu Vel, der wisit den Graben uff biß an der
 ad zu von Melgerföhisen feld, da stehit
 fo von Mel, eyn ault stejn an dem agker genant
 emann und die Ceymentkule der gehorit gem

Eyre

hereler

Kessler und derselbe alte stein scheidet her nedir
 forter an obir die Cantstraeffe die zein an den graben der
 Milsungen gehit und den graben uff Genzingen und de
 bis an eynen stein stehit an dem Ka felt dardaralbis
 berge an Wilhelm von Bese land sit den graben her n
 und wisit vnder dem Kuberger her den Genzinger weg,
 wegh henuff bis in den Kellers grünt der scheidet bis uff
 Sa stehit eyn stein und wisit vor demselbis ist eyn the
 Kuberger uff, an dem reyne dardaralbis herabir uff den el
 stehit eyn stein, der scheidet die lie mano wesen und
 den her neddir uff das floss, obir den heissen born und f
 born dardaralbis stehin zwene steyne an wege die strud her
 der liden uff der andern sieten, dar stein und uff dem
 poben stehit eyn stein an der von Melwendik und scheidet
 gershausen feld und wisit forter uff uff das stugke an
 den Struch an dem Kuberger den wil, dardaralbis sted eyn
 helm von Bese den Carthusern gege die zwene agkere,
 ben haidt Nu forter theusich dem stehin steyne die au
 Strüche stehit eyn stein der scheidet den die uff den hoff
 den agker henuff zein dem heiligenbeyen zeu heben von
 bis uff das land das henne von Werken Molen fun helter
 hait gekoufft widder henne George, Swilder herabe d
 man den Moller, dardaralbis stehit wegh, der da gehit
 eyn stein und wisit eyne Krumme Sa stehit eyn stein
 anwende vnder dem heiligenberge her, bis uff den Cruz
 bis in das feld zu Genzingen und eyn stein und wis
 scheidet

f Imalenbach da stehit eyn stein und w
 stein dardaralbis liegt eyn eyker den han d
 dem Swilder her bis an den

in scheidet scheidet her nedir obir die strasse bis
 die gein an den graben der da scheidet der von
 oben uff Gensingen vnt der von Eppinberge
 in dem Kuffelt Aldaselbis stehit eyn Steyn der wi-
 sel Landt, sit den graben her nedir bis uff den al,
 her den her Gensinger weg, da stehit eyn Steyn
 allers gründt der scheidet bis uff den tuben stoeffs, da,
 sit vor dem selbis ist eyn Steyn gesart der wisit
 daselbis herabir uff den stejn an der weyde,
 der die lie, mano wesen vnder den born genant Schult,
 obir den heissen born vnt forter an dem Gensinger
 stejne an wege die strud her nedir da stehit eyn
 ten, dar stein vnt uff dem graben da die strud
 er von Melwendik vnt scheidet forter den graben nedir
 forter uff uff dag stugke an der auwe der strud,
 den wil, dasselbo stehit eyn stejn der scheidet uff
 dem gege, die zwaren agkere, bi nedden der auwe
 wisit dem stejn stejne die auch etzliche agker scheidet
 er scheidet den die uff den hoff gehören Item widder
 heilgenbeyen zu haben von dem stejne vnder der
 se von Wochen Molen fun heltail vnt scheidet vor dem
 v Thovze, Gwilder herabe den grund bis an den
 15 stehit wegt, der da gehit gein wijmedhusen,
 Krumme da stehit eyn stejn vnt wisit her nedir
 berge her bis uff den Cruzewegk dasselbis stehit
 ren vnt eyn stejn vnt wisit obir orth bis in
 eides

Dag

f Smalenbade da stehit eyn stejn vnt wisit an den orth der weien, da stehit eyn alk
 stejn dasselbis legit eyn agker den han die holzfuocher vnt der scheid gehit forter von
 dem Gwilder her bis an den

Das Feld zu Wymedekusen und Brunps,
 car und dasselbe Feld ist noch unvir,
 steynd und die das erbeiden und bei zu
 gesessen sein, und besundern Jres teil
 der hober zu Wymedekusen nemlich
 der haeb halb mit seiner zubehorunge
 allis dienstis bete und geschosir als
 sich dauon geborte ganzey fry sin sullen
 Was aber dieselben Jre biesessen ander
 guter hetten die der herren egenant
 nicht weren, von den gutern sullen sie die
 nen und schoissen als sich gebord und an
 der Jre nachkebur thun. Was aber des
 egenanten Cloesters lantstiedele gelen
 die und gutis vff den doffern bissher
 gewonnen und gearbeit han, die man vor
 mals vff dem Cloester nicht gearbeit het
 die en soln sich solicher frueick nicht
 bruchen, Sondern sie sullen den egenan
 ten herren Jre zcinse geben, und vns
 dauon thun als ander Jre nachkebure
 sie vnsern aldem und vns bissher getha
 han Was man auch vormalt vff demsel
 ten Cloester der herdschaff von zcinzen
 aber anders wilcherley das were, als
 man vnsern aldem und vnt die auch

gegeben

gegeben hat vfoze
 der han wir sie z
 fry ledig und lo
 In auch gefriehet
 die haben mügen
 len Jres landis,
 fer bei zu sucze
 siedeln, die wir au
 sal derselbe Jre Sch
 sich leyden, als
 Wir han auch die
 alle Jre nachkou
 ster gefriehet allis
 faren vnsern eld
 kan es sij mit
 den aber anders,
 buawholzig bedorff
 dem Zwilder
 lichen Jrem buwe
 geben, doch also
 holz hawen la
 eynen Jren Tuffen
 eynen mit dem z
 buw thun und a
 sal in das genant
 und daly vrboden

und Brungs, gegeben hat vfogericht und gegeben hetke,
 u vnver, der han wir sie zu ewigen zeiten ganz
 und bei zu frj ledig und lois gegeben. Wir han
 freer teil In auch gefrihet eyne Schefferje das sie
 nemlich die haben mügen umb besserunge wil,
 ubehorunge den freo landis, also das derselbe Schef,
 wir als fer bei zu sucze glück andern freen Cant,
 sin sullen siedeln, die wir auch gefrihet hat Ybock
 ssen ander sal derselbe zu Scheffer sine künde bei
 egenant sich leyden, als ander vnser Scheffer.
 llen sie die. Wir han auch die egenanten herren und
 ord und an alle fre nachkommen zu demselben Clo,
 rabir des ster gefrihet allis dienstis die fre vor,
 siedele gelen, faren vnsern uleru und vns gethan
 u bissher han es sij mit wagen legir Jagit kun.
 die man vor, den adir andis, das sie zu wanen auch
 gearbeit hetke buuholzis bedorffen, das sal man zu
 reich nicht gef dem Ewilder alofiele zu der zu so,
 den egenantlichem frem buwe kogelich sij noit ich
 und vns geben, doch also wann sie solich buw
 rkebere und holcz hauwen laessen wollen, soln sie
 bissher gethan eynen freen Scheffer, adir andir freer herren
 - oft demsel, eynen mit dem zemmermann der den
 n zeinsen buw thun und auch das holcz hauwen
 ere, als sal in dar genante vnser holcz schigken
 + die auch und dalyj verboden und nemen vnser
 egeben holzfunter

holczfurster eynen darfun gehören
 welchen sie gehalten können, Dieselben
 dan zu huffe das Holz zu sollichem
 frem buwe gefellik beschin und erken-
 nen sullen und was dan nach sollichem
 erkentnisse der Scheffer adir der here den
 sie dabij geschickt han heisset hawwen,
 das sal man in folgen laessen und
 soln davon unsern holczfurstern Key-
 nerley obir al thun adir geben, was
 adir zu sollichem frem buwe nicht be-
 queme sondern zu grob were, das
 sullen sie vns stekin laessen, Es enwer-
 dan das sie sich anders holczis nicht
 bekommen müchten, was sie dan der
 Scheffer adir ander freer herren eyner heimt
 hawwen, das sal man in folgen laessen,
 Auch sal man in und den freen die
 die in der Ringmuren waren als ob-
 genant ist Buchen bornholz als fielle
 sie des zu borne bedorffen folgen laessen
 vfr dem Kessil und abe sie von weiter
 und syffede wegen solich bornholz an
 dem Kessile nicht geholen müchten So
 sal man in das folgen laessen diewiele
 vfr dem Swilder und das sal vnholz

sin

sin davon sie auch
 nichts thun adir get
 auch die egenanten
 und vorwergh vfr
 buwen wenden, sol
 fun fre eigen dien
 und die sie regel
 vrlonen und darf
 auch bornholz h
 viele sie des in d
 bedorffen und ande
 vile und an den
 diwiele sie fr
 und den herren das
 mit und sie das
 sal das damitte
 herren, Weres auch
 herren in dasselbe
 ziegels zu deg
 den selbis borne
 sullen vnser holtz
 ken sin von vnser
 in darzu be
 folgen laessen an
 des bedorffen, do
 ichen Cygel in den

gehören sin davon sie auch den holzfurthern
 Dieselben nichts thun oder geben sollen und als dan
 sollichem auch die eynanten herren fr hochheufft
 und erken und vorwergh vofolwendig die Ringmuren
 ch sollichen bauen wenden, soln die zhenne die dar,
 der here den Jun fre eigen diener und gesunde sin,
 hawen, und die sie regelichs bekostigen und
 sen und virlonen und darfun wanhofflig sin
 wtern Key auch bornholz haben und holen, so
 den, was viele sie der in dasselbe fr hochheufft
 e nicht be bedorffen und anders nicht In dem Ker
 were, daz sie und an den steden da sie daz ho
 Es enwere den, dwile sie fre eygen gesunde sin
 lezic nicht und den herren daz selbis zu gute kom
 sie dan der mit und sie daz besorgen musen und
 eyner heimt sal daz damitte halten als mit den
 egen laessen herren, Weres auch daz die eynanten
 fren die herren in dasselbe genant fr Cloester
 nen als ob, ziegels zu degken bedorffen und
 als viele den selbis borne wulden laessen So
 en laessen sollen vnser holzfurthen die zu zey
 von weter ten sin von vnter und vnser erben we
 bornholz an gen In darzu born holz geben und
 ichten So folgen laesten ane intrag wann sie
 en diewile der bedorffen, doch also daz man soli
 l vnholz ichten Czigel in dem genanten frem Cloester
 sin virdogke

verbegete und anders nürgen und das unsern landen den
 man auch keynen zeigel davon nymman ren und alle freu
 die verkauffe adir anders mache dan sie von freu Cloest
 alleyne dem egenanten Cloester. Was sichigken hetten adir
 auch freu Menner die in uff dem Cloe. und funderlichen s
 ster in der Ringmuren nicht seefen, wo in der noit se
 mit den sal man es halten mit holze adir die freu m
 als andern unsern Mennern off unsern adir freu an keyne
 dorffen und weret auch das dieselben gerechtikeit, so wir,
 freu Menner und beieessen samitte ich und unser brieff den
 die verbrechen So sal man es mit schreiben und gegeben
 solcher busse halten als andern von als dan die egenante
 sern Mennern und dorffen, Es soln ausser uns zu liebe v
 die egenanten herren und alle freu nach in unser land ko
 kommen Mergker sein in das Bur. und wollen wir und
 holz gleich andern Mergkern dar in kommen dieselben e
 gehorende und uns und den unsern da. Thafft gerinde und
 von nichtis thun und soln auch sie men und das fre
 und alle fre nach kommen das halten vorderdingen gleich
 mit holze als andern Mergker, Es soln landen und luten
 len auch der Cloestirs egenant eygen Noess alle unser erben
 ser fre weyde haben in dem Zwilder, doch lichte stiftunge v
 das fr herke der fre Noesser in das holz bie und mit den
 Arybek signe kunde leyde das sie dem den Carthusern g
 wylde keynen schaden thun, Es solen auch bracht han das sie
 alle vnter Amptleute und Schultheissen inbrochlich gutlich
 unsern

und das unsern landen denselben egenanten herren,
 in nymmen und alle freu nachkommen so
 die dan sie von freu Cloestern wegen die in zu
 n. Was wichtigken hetten adir gewonnen behulffen
 dem Cloe. und funderlichen sin zu freu rechten
 seffen, wo in des noid sin wirdet und en sollen
 mit halze sie adir die freu nicht besweren hinderun
 uff unsern adir freu an keynerley freu fryheit adir
 dieselben gerechtikeit, so wir in die gegeben han
 nitte ich. und unser brieff den wir in daruber ver,
 es mit schreiben und gegeben han vrowisik und
 dern von als dan die egenanten herren und Carthu,
 r soln auch ser vns zu liebe und umb vntern willen
 fre nach in vnser land kommen sin so sollen
 z Bur. und wollen wir und vnser erben und nach,
 in dar in kommen dieselben egenanten herren freu
 unsern da. Hoffft gerinde und biesessen fr nachkom,
 ich sie men und das fre schuren schermen und
 das halten vnterdingen gleich anders unsern eygen
 er, Es sul. landen und luten Und wir bitten
 eygen Noe. alle vnser erben und nachkommen so,
 vilder, doch liche stiftunge und Testamentt so wir
 das holtz die und mit den Erbaru herren und
 sie dem den Carthuern gemacht und die her,
 sollen auch bracht han das sie in das elow vnter,
 heissen in brotlich gutlich halten willen sunderun
 unsern argelich

argelisch und eine geuerde. Dicus zu
orkunde han wir vnter groesse Maestatis
Ingesigel an diesen brieff thun hanghen
Leben zu Castel uff Sant Blasius tag
Sub Anno Domini millesimo quadringenta
tesimo quadragesimo tercio

Auf der Rückseite steht:

Privilegium libertatum gratiarum im-
munitatum et exemptionum plurima-
rum concessarum conventui cartusien-
siensi in Eppinberge per bo^x me^o
Illustrissimum dominum Ludovicum
Cantuarium Hassie anno Domini
1443° In die Blasij

x) bone memorie

Original Pergament. Siegel hängt an.

Prior in Hassia pe-
minorum propter cert-
sua contentas
Concedimus et m-
mus
2° quod possint in-
empcionis iuxta i-
torum
Propter consuetud-
necessitatem conce-
3° quod possint rec-
duor donatos loco
Concedimus
4° quod procurator
sare quod patria
nostris
Frater prior cartus-
suli 1451.
Receptiones de m-
anno 1446 in or-
pit pro serenatione
ant Et de factis
lute animarum Et
sequenti

visis zcu

Maestatis

Prior in hassia petit dilacionem ser-
uon hongken minusam propter certas causas in littera
casius sag sua contentas

un hongken

casius sag

quadringea

Concedimus et visitatoribus committi,
mus

2º quod possint inire contractus re-
empcionis iuxta consilium iuris per-
torum

arum in,

Propter consuetudinem patrie et uestram
necessitatem concedimus]

in plurima

cui cartus

bo me

3º quod possint recipere tres uel qua-
tuor donatos loci conuersorum

donacium

Concedimus]

domini

4º quod procurator eorum possit equi-
pare quod patria est montosa et sil-
uestris

can.

Concedimus

Frater prior cartusie tempore capi-
tuli 1451.
Receptiones de nouo sunt prohibite
anno 1446 in ordinatione quae inci-
pit pro seruatione Ne amo (sic!) fi-
ant Et de factis provideatur pro sa-
lute animarum Et confirmatur anno
sequenti

Auf

Auf der Rückseite steht:

1471^{x)}

*) verlesen für 1451

licencie patris Carthusee recipiendi
 quatuor bonatos dilabandi terminos pro-
 curator possit equitare, et quod possit in
 ire contractus receptionis

Original Papier

recipiendi
terminos pro
& possit in

Nos fratres Johanne
morum Celle et
 Berge et Burheyn
 sis priores domus
 hannis baptiste
 ordinis. Anno domi
 nicesimo Quingua
 gesimo festum beate mi
 chonis ordinarie v
 et et singulari
 Capituli Et Reu
 terminos procurator
 ad quatuor dictas
 civitate extendimus
 limitamus per p
 mui concedentes
 pro ut infra praes
 etiam census an
 uentus alia quoque
 immobilia prout
 ceteris sibi vale
 possidere Sigillis
 sis in Evidens
 missorum.

Nos fratres Johannes et Nicolaus do-
morum Celle et anle Marie Nuren-
berge et Burheim ordinis Carthusien-
sis priores domus Montis sancti Jo-
hannis baptiste in hanc eisdem
ordinis. Anno domini millesimo Quadri-
gesimo Quinquagesimo quarto prope
festum beate marie virginis assump-
tionis ordinarie visitantes auctoritate
et ex singulari commissione generalis
Capituli et Reverendi prioris domini
Terminus procuratoris domus eisdem
ad quatuor dictas pergamum in cir-
citu extendimus et limitavimus ac
limitamus per presentes Eidem do-
muni concedentes auctoritate qua su-
pra ut infra prescriptos terminos
etiam census annuos redditos et pro-
ventus alia quoque bona mobilia et
immobilia prout divina gratia con-
cesserit sibi valeat appropriare et
possidere Sigillis nostris sub impen-
sis in Evidens testimonium preal-
misorum.

Auf)

Auf der Rückseite steht:

Termini bonorum nostrorum et procuratoris iiii^{or} diclarum

1454

Original Pergament. 2 Siegel hängen an.

et protu.

ingru an.

Tempus huiusmodi
 Incipit feria secunda
 misericordias domini
 festum Corporis /

Subscripta et
 de qua fit mentio in Carta
 Voluit Reverendissimus
 noster Nicolaus /
 quod incole opidi
 Marburg XXIII vic
 ecclesias et Cappell
 Armem priorem de Carthe
 qualibet visitatione
 tur XL pater noster
 decem pro defunctis
 versali et propria
 novum et domino
 his proprio et per
 nare et per sept
 a carnibus absti
 sas medietatem expens
 ri limina sanctorum
 visitationibus contribuere deb
 sanda.

Voluit etiam idem

Tempus huiusmodi indulgentiarum
incipit feria secunda post dominicam
misericordias domini durans usque ad
festum Corporis Christi inclusive.

Subscripta continentur in cedula
de qua fit mentio in Bulla.

Voluit Reverendissimus in Christo pater domi-
nus Nicolaus Cardinalis legatus
quod incole opido in Cassel et in
Marburg XXIII vicibus visitare teneantur
ecclesias et Cappellas. Ad hoc per pa-
trem priorem de Carthusia deputandas et in
qualibet visitatione tali legere tenean-
tur XL pater noster et XL Ave maria,
decem pro defunctis, X pro ecclesia uni-
versali et propria, X pro rege Roma-
norum et domino terre et X pro pecca-
tis propriis et per VII ferias sextas ieiun-
nare et per septem ferias quartas
a carnibus abstinere et ad pias cau-
sas medietatem expensarum quas fecissent
in limine sanctorum Petri et Pauli apostolorum
visitantibus contribuere debeant ad loca ad hoc depu-
tanda.

Voluit etiam idem dominus Cardinalis et
legatus

legatus quod quantum quisque pro ^{consilio curati sui} ^{concionis huiusmodi} ^{commutare.}
 dicte expensarum contribuere deberet ^{concionis huiusmodi}
 conscientie contribuentis deberet esse ^{commutare.}
 missum.

Voluit etiam quod pauperes qui parum ^{missa XII missas}
 aut nihil haberent ad contribuendum ^{coni et Subdiacon}
 non minus assequantur indulgentiam ^{tur. Que si ob cert}
 huiusmodi si settem prescriptam ^{potentiam non possint confess}
 agerent praeter contributionem. ^{commutare.}

Item voluit quod opidani et incole ^{Religiose vero pers}
 orum opidorum ^{villarum} Castorum ^{et locorum} ^{rijo manendo ma}
 de dominio dicti Langrauij per tres dies ^{ecclesiam circuire}
 et vices ecclesias in altero praedictorum ^{vel extra orare ie}
 opidorum in Cassel et in Marburg de ^{seria prout praes}
 signata et cum hoc suam ecclesiam ma ^{Item voluit qu}

trixem omni die per duodecim dies ^{jubilaeo fuissent.}
 annuos vel interpellatos visitare et in ^{maiorum securita}
 qualibet tali visitacione xl pater noster ^{tas promereri facie}
 et xl Ave maria similia legere ieiunare ^{quod contribuere se}
 abstinere et ut praemissum est ^{Item voluit idem}
 buere tenentur. ^{et dominus Cardin}

Item voluit quod quaecunque persona ^{illius contribution}
 et quodcunque impedimentum non possit ^{harum ecclesiarum}
 accedere ad dictorum opidorum aliquas ^{reparationem et}
 eas in eisdem designandas vel etiam ^{concionem prout dict}
 trixem ecclesiam visitare quod illa ^{sumin domino in quo}
 concilio

que pro n^o concilio curati sui possit loco peregrini,
 vere debere, rationis huiusmodi in aliud prius opus
 esse commutabile.

Item voluit quod Sacerdotes ultra praef.
 qui parum missa XII missas quas voluerint ac dye,
 ribendum con^o et Subdyaconi IIII psalteria senen.
 indulgentiam hab. Quae si ob certos defectus complere
 non possint confessor eorum hoc habebit
 nem. commutare.

et incole ali^{um} Religiose vera persone in suis Monaste,
 et locorum r^o manendo maius altare visitare
 per tres dies ecclesiam circuire XXX vicibus intus
 praedictorum vel extra orare ieiunare missas et psal.
 margurg de. peria prout praefertur legere tenentur.
 ecclesiam ma. Item voluit quod quicumque Rome in
 tum dies con. jubileo fuissent, possint si velint ob
 stare et in maiorem securitatem istas Indulgen.
 et pater noster² promereri faciendo sicut alij de templo
 legere ieiunare quod contribuere tenentur.

et contri. Item voluit idem Reverendissimus pater
 et dominus Cardinalis quod medietas
 que persona illius contributionis ad pios usus san.
 non possit solum ecclesiarum edificacionem seu
 aliquas correptionem et pauperum sustentam
 et etiam manentem prout dicto domino Langrauo
 uod illa cum in domino in quo suam voluit onerare
 concilio conscientiam

conscientiam videtur de alia autem incapaces.
 medietate Sanctissimi in Christo patris. Item omnes viola
 dominus noster papa disponet ad se libertatum eccles
 miles et pias causas et publicas. Item per omnes Nam de iur
 quod ille contributiones ad dei hono concessarum cum
 rem et ad nullius particularem uti propter excommunicato
 litatem convertantur.
 Item Cardinalis de speciali et expresso hanc indulgentie
 dicti domini nostri pape mandato de. Item omnes non
 clarando adiecit quod persone infrascripte post diffidationes qu
 excipiuntur a perceptione huiusmodi ritate fecerunt q
 indulgentiarum que alias non sunt quacunque damp
 capaces gratiae dei et indulgentiarum et alij quicunque
 apostolicarum cum sint membra sa occupant quam de
 thane. Primo omnes persone que ali sunt incapaces q
 quam a sede apostolica approbatam re. Item omnes adul
 gulam tacite vel expresse sunt pro ci peccatores aut
 fesse et illam non observant. Ille perseveranter peccat
 enim quambidum votum professionis et sunt incapaces.
 regule non tenent deo fidem quam. Item voluit domini
 promiserant non observando in ca nes persone ille p
 pacto sunt gratiae dei genere et per Conf
 Item omnes Symoniaci cum sint moneri debeant in
 odibiles deo. Item omnes apostolice diligentia ut a m
 sedi et etiam suo proprio pontifici res deo praemissa
 inobedientes ipsius indulgentie sunt ant Nam dampna
 incapaces

alia autem incapaces.

Christo patet. Item omnes violatores ecclesiarum et
 nec ad si. libertatum ecclesiarum et ecclesiasticis
 auctoritas. Item personas tam de jure divino quam humano
 dei honore concessarum cum sint extra ecclesiam
 laicam uti. propter excommunicationem sententiam quam diu
 sic fuerint. similiter huiusmodi gra.
 et expresso. hanc indulgentie sunt incapaces
 undato de. Item omnes usurarii et omnes qui
 infrascripte post diffidationes quas sua auctoritate
 huiusmodi. ritate fecerunt incendia aut alia
 non sunt. quaecumque dampna christianis intulerunt
 indulgentiarum. et alij quicumque quibus aliorum bona
 membra sa. occupant quam diu sic permanserint
 e que ali. sunt incapaces gratie supradicte.
 robatam re. Item omnes adulteri et quicumque publici
 e sunt pro. ti. peccatores aut peccatrices in his
 aut Ille perseveranter peccatis huiusmodi gratie
 cessionis et sunt incapaces.
 fidem quam. Item voluit dominus legatus quod om.
 do in ca. nes persone ille per praedicationes in
 genere et per Confessores in specie ad.
 cum sint moneri debeant in caritate et cum
 es apostolice. diligencia ut a mala sua via recedant.
 pontifici. per deo praemissa servent et restitu.
 tate sunt aut tam dampna quam aliena quantum
 incapaces eorum

eorum facultas se extendit illis quibus
 eius restitutio fuerit factenda et huius
 modi peccata publica dimittantur animo
 ad ea nunquam redendi si hanc gratiam
 gratiam voluerint promereri.
 Auctoritate dei omnipotentis ac beatorum
 apostolorum petri et pauli ac
 sanctissimi domini nostri Nicolai pape
 in hac parte mihi concessa ego te ab
 soluo a sententiis excommunicationis et censu
 rarum et restituo te unioni fidelium
 et simili auctoritate ego te absoluo
 ab omnibus peccatis tuis confessis et
 qualibet libenter confiteri velles si ea
 in memoria haberes et impetior
 tibi indulgentiam plenarie remissio
 nis in nomine patris et filij et spi
 ritus sancti Amen.

Ordinationes legati de latere Cardinalis de
 causa tempore Nicolai pape V. p. terre
 Avorio hassie.

Original sequer.

Auf heiligentem Telle
 Humilem subiecti
 honoris et reueren
 pater pro domo n
 baptiste in hassie
 feriois petuntur s
 Primo reuerende pa
 ciao a praedecesso
 domui et personis
 dignetur
 in futur
 Et cum dei simon
 hic scripte confers
 sum capitulum
 Ut possumus recep
 ad statum Salem
 consensu vestro
 Ut poenitentiam
 ad mensa
 ficare priory et p
 num miserere mej
 eue maria Cum oracione
 fidelium deuo /

auditis illis qui auf heiligendem Tittel steht:

Laetenda et huius

dimittant animo Humilem subiectionem cum exhibitione
si hanc gub. honoris et reuerencie Reuerende in Christo
nereri. pater pro domo montissancti Johannis

entis ac beato baptiste in hastede provincie almanie in
i et pauli ac ferriis petuntur subscripte licencie.

ri Nicolai pape Primo reuerende pater petunt ut licen-

esta ego te ab. cias a praedecessoribus vestris concessas
municacionis et conu. domui et personis vestra reuerenda pa-

ni fidelium seruitas dignetur confirmare, | Desig.

Rescript

ego te absoluo nisi illas in futuro proximo capitulo

is confessio et Et cum dei timore si vult alie quam

i velles si ea hic scripte confirmamus vique ad dic.

et imperior sum capitulum et ita vtamini eis |

enarie remissio.

et filij et epi. Ut possumus recipere duos donatos quando

ad statum saltem se praesentauerint | de

Rescript

consensu vestri conventus conceditur |

Ut poenitentiam statutorum de francione (?)

tere Cardinalis de silenij ad mentem dignemini modi.

pape V. gn terri. ficare priory et procuratorj | dicitis post.

Rescript

mum miserere mej Deus secundum pater noster et

que maria Cum oracionibus deus cui proprium et

fidelium deus /

VA

Rescribitur

Ut prior septuagenarius post matutinas
possit redire ad statum solitum ante
matutinas / Conceditur /

Rescribitur

Item Ut vnus conuersus in negocijs
domus expediendis utilis et necessarius non
valens bene peditarie possit equitare
/ placet /

Auf des Ruckente der Felleo dleht:

Repreceditur cum Re

anthonio priori domus

licencia pro domo hantze

ut conuersus non valeat peditare

possit equitare.

Frater Johannes
Maiores Carthusie
Capituli generalis
tiamen^{ti} diebus
domino hantze
mano prioribus
poli et in muren
my montis sa
hite in hantze
licet a castro
exclusiue usque
montis silue
rue tum inter
et alijs locis
terminorum ag
Sic tamen quod
hantze et loci
ultra finem pe
dium notabilite
sed iuxta pistoria
hantur pro nunc con
rei euidenciam
hantze p^rafate
Secimus commun
domini millesin

est matutina

sum ante

in negotijs

ecessarius numerabilibus

equitare

Frater Johannes humilis prior domus
 Maioris Carthuse ceterique diffinitiones
 Capituli generalis Terminos pro spca
 tiametis diebus munitionum et ce,
 visitationibus
 domino hamanno et domino her.
 mano prioribus domorum in herbi
 poli et in murenberga concessor do
 muj montis sancti Johannis bap
 tiste in hassa ordinis nostri vide
 licet a castro montis sanctorum
 exclusive usque ad summitatem
 montis silve baldenhusen inclu
 sive tum intermedijs ortis pratis
 et alijs locis iuxta exigentiam
 terminorum agrorum monasterij
 Sic tamen quod in silva balden
 husense et locis circumiacentibus
 ultra finem pistine versus allo
 dium notabiliter non procedant
 sed iuxta pistinam ad domum reuer
 tantur pro nunc confirmamus In cuius
 rei euidenciam Sigillo domus Car
 thuse prefate presentem Cartam
 fecimus communicari Datum anno
 domini millesimo cccc^o lxxvij^o Nostro
 sedente

sedente Capitulo generali.

Auf der Rückseite steht:

Terminj spaciametorum tempore mun-
tionum.

Original Pergament. Siegel hängt an.

Tempore manu

ingit an.

1469 Febr. 10.

Wir Herman von g
 zu Jessen Graue zu
 Nidda etc. Bekennen
 mit diesem unsern
 menlich die in selb
 Nachdem der hochg
 wig Cantgrau zu
 vnde vater seliger
 die Carthuf zu s
 Eppenbergh dem Alms
 vnde eren gestiftet
 Bruder der selben
 vnd Furstenheim zu
 seinen erben als si
 stament beuollen s
 zu schunen vnde zu
 dem Almechtigen got
 Marien vnde den s
 haben godes dienst
 seligen beselunge
 die er zu dem selb
 hait vnde die Fu
 schirmunge angenou
 offnemen vnde ent
 gegenwertlich zu irer

Wir Herman von gotter gnaden Landgrawe
 zu Hessen Graue zu Ezzenhagen unde zu
 Nidda etc Bekennen unde thun kundt
 mit diesem unserm vffen brieffe zejn allen
 menlich die en sehen adir horen lesen
 Nachdem der hochgeborner furste zer Lude,
 wig Landgrawe zu Hessen unser lieber here
 unde vater seliger milder gedechtenisse
 die Carlhuys zu Sanct Johans Berge gnant
 Eppenberg dem Almechtigen gotte zu lobe
 unde eren gestiftet unde die andechtigen
 Bruder des selben ordens In unser Land
 und furstenthum zu kommen bestalt unde
 sinen erben als sin letzte wille unde Te-
 stament beuollen hat sie unde in closter
 zu schunen unde zu schirmen Also hain wir
 dem Almechtigen gotte seiner werden Mutter
 Marien unde den selben lobelichen ange-
 haben godes dienst angesehen unsers vaters
 seligen beselunge liebe unde andacht
 die er zu dem selben heiligen orden gehalt
 hat unde die In vnde Schurunge unde
 schirmunge angenommen unde entphangen
 offnemen unde entphaen sie auch also
 zejnwertlich In crafft dieses brieffes hier

unden

umben wir alle vnser heren vnde frunde
 den dieser vnser briff erzeugit wirdet
 guldich bitten vnde von den vnsern ernst-
 lich begeren den vorquanten heren
 an Iren gubern vnde dem Iren Kyn-
 argen noch vnguden zu gewarten
 noch zenthunde gestaden. Sondern sie
 vmb vnsern willen schunen schirmen
 vnde vortheydingen so diche en des noth
 sin wirdet. Dar woln wir vmb vnser
 heren vnde frunde sonderlich zerne vor-
 dienen vnde die vnsern bewiesen vns-
 dar ane besondern danguemen willen,
 Datum freitag off freitag Scolastice
 virginis vnder vnserm Ingeziegel an die-
 sen briff gehangen Anno etc. sexagesimo
 nono

auf der Rückseite steht:

Libertas et gratia concessa conventui
 cartusienſi In eppinberg a domino her-
 manno Cantuarum hancie

1469 Scolastice.

Original Pergament. Der beschädigte Siegel
hängt an.

ren unde frunde
 erzeugit wirdet
 den vnsern ernst
 nanten heren
 in fren Regno
 zu gewarthen
 . Sondern sie
 men schirmen
 alle en des noth
 ist vmb vnser
 rlich gerne vor
 bewiesen vns
 men willen,
 ay Scolastice
 ingewizel an die
 etc. seragessimo

conuentij
 a domino her.

scolastice

beschädigte Liegel

FRANCISCVS MICHAEL
 EUSTACHI SANCTE
 DIACONVS CARDI
 BUS ALEMANIE
 TERRIS SACRO ROMAN
 ECCLESIAE APOSTOLICE
 MERITO ET SINGUL
 ANTECEDENTES LITTERAS IN
 DOMINO SEMPITERNE
 GLORIE QUI SUA
 ILLUMINAT ET CLARITAT
 EIPSIUS CLEMENTE
 RATIONIBUS SUNT PRO
 PROSEQUITUR CUM
 LITERAS SANCTORUM ;
 IMMUTATUR CUM PRO
 PROPTER OMNIUM SANCTORUM ;
 SANCTORUM MAGANTIN
 ILLIS FREQUENTER HONORE
 ET LIBENTISSIME DEUO
 AD EANDEM ET AD
 PROPARATIONEM IPSIUS
 ADIOTRICES QUOS IL
 LIBENTISSIME CONSPER
 OMNIPOTENTES DEI
 PETRI ET PAULI APOSTOLICOS

FRANCISCVS Misericordiae diuinae sancti
Eustachii Sanctaeque Romanae ecclesiae
Diaconus Cardinalis Senensis In partibus
bus Alamanie et Germanie ac
Terris sacro Romano imperio sub-
iectis apostolice sedis Legatus Uni-
uersis et singulis Christianis fidelibus prae-
sentes litteras inspecturis Salutem in
domino sempiternam Splendor paterne
glorie qui sua mundum ineffabili
illuminat claritate pia nota fidelium
et ipsius clementissima maiestate spe-
rantium sunt praecipue benigno favore
prosequitur cum deuota ipsorum humi-
litas sanctorum precibus et meritis ad-
iuuatur Cupientes igitur ut Cappella
omnium sanctorum in monte omnium
sanctorum Magantinenensis diocesis congruis
frequenter honoribus et ut cristifideles
et libentius deuotionis causa confluant
ad eandem et ad conseruationem et re-
parationem ipsius manus porrigant
adiutrices quo ibidem dono celestis gratiae
uberius conopererint se refector. Te
omnipotentes dei misericordia ac beatorum
Petri et Pauli apostolorum eius precibus
et

et auctoritate confisi. Omnibus vere penitentibus et confessis qui in die
Martis post pascha resurrectionis Et in
 octava corporis Christi Et in die marie
magdalene Et omnium sanctorum festi-
uitatibus Et in dedicatione capelle
 a primis vesperis usque ad secundas
 dictam capellam deuotionis causa
 uisitauerint et de bonis sibi a deo
lati pro illius seruentione et orna-
 mentis manus porrexerint adiutrices
centum die in deligentiarum singulis uel
delicet festiuitatibus praedictarum diebu
 inunctis sibi penitentiis in dominio misericorditer
elargimur praesentibus perpe-
tuis et futuris temporibus duraturos
In quorum omnium et singulorum
fidem et testimonium praemissorum
praesentes nostras litteras et inde fi-
eri nostrique sigilli iussimus et feci-
mus appensione communiri Datum
Ratispone in domibus nostrae residen-
tiae anno incarnationis dominice
Millesimo quadringentesimo septuages-
imo primo Idus Iulii pontificatus san-
ctissimi in christo patris et domini
nostrae domini Pauli diuina providentia

pape

pape Secundi

Auf der Messe...

Litterae Indulgentiar

sanctorum concessor

cardinalem)

minum Eusebium Penitentiarii

in Alamania

Original Pergament. In

mnibus vere pape Secundi Anno Septimo

qui in die

ectionis Et in

in die marie

Auf der Klausur steht:

sanctorum festo

ione cappelle

Litterae Indulgentiarum pro monte omnium

ue ad sanctos

sanctorum concessorum per Reverendissimum Do.

tionis causa

minum Eusebium Penensem legatum de latere in

is sibi a deo

et aliam

lacione et orna

erunt adiutrices

Original Pergament. Siegel hängt an.

in singulis in

dictarum diebus

i domino miseric

ntibus perpe

bus duraturis

singulorum

praemissorum

ras et inde fi

ssimus et feci

neri Datum

nostrae residen

is dominice

ino septuages

pontificatus san

is et domini

una providentia

pape

Anno domini
 vigilia penthecoste
 Ego paulus Iu
 domus sancti J
 Eppenberge in ha
 sciensis profesior
 tractino expresse
 me de singulis
 praesertim hijs q
 a servitio omni
 here possent, abor
 meo posse deserui
 dum ultimo volu
 seu verius codice
 ea ubi testament
 servari ac ea
 punctis et articu
 fieri poterit, et
 In primis si q
 corpore singulisq
 cionebus meis
 commendatis, con
 praefati in edif
 domum ac alione
 indigentiam ei

Anno domini M^oCCC^o LXXVIII in
vigilia penthecostes
Ego paulus Turing frater novicius
domus sancti Johannis Baptiste in
Eppenberge in hacca ordinis Carth.
sicensis professionem deo annuente in
iraatino expresse emissurus Cupiens
me de singulis seculi negotijs et
praesertim hijs que animum meum
a servitio omnipotentis dei distra-

here possent, absolvere ac domino pro
meo posse deservire, sequencia in mo-
dum ultimo voluntatis aut testamenti
seu verius codicilli ordinarij volens
ea ubi testamentum valere et ob-
servari ac ea in singulis suis
punctis et articulis prout commode
fieri poterit, effectualiter impleri

In primis si quidem anima et
corpore singulisque actibus et opera-
tionebus meis omnipotenti deo deo
commendatis, considerans loci nostri
praefati in edificiorum instauran-
dorum ac aliorum necessariorum
indigentiam cuiusque pro parte fa-

cultatum

cultatum mearum subuenire in, uerti volo atque
 sendens pure libere simpliciter non Fe quibusquidem
 vi metu dolo pallione aut inducibus renos decem et o
 one alia circumuentus scilicet meum pro certis libris em
 ter deum deputauit ac deputo per p^{ro}dis pro eisdem n
 senter Reverendo patri domino priori marumque cibo
 ac eiusdem nocti monasterij patribus et parare dispositis
 et Fratribus in magis necessarium no. florenas pro vesti
 stri monasterij usum conuertendos recepti expendij
 Ducentos florenos aureos Reuenses in Residuo decem fl
 auro Dictorum Ducento
 Ad quos itaque effectualiter conuig. patri priori effectua
 nandos dedi dudum Reverendo patri orando propter de
 domino priori praefato Centum et meos desiderat
 triginta similes florenos Reuenses deuote recommissa
 Item triginta tres florenas similes Et quia ad Rom
 quot alios ad petitionem Religiose obtinenda signata
 vire patris nostri vicarij patri suo biterium scripta
 de Hochelym hic tunc praesenti et in quibus pollicer
 recipienti ac in proximis transactio suo et aliorum
 mundinis — restitue committ. ribus alijs causis
 senti amicitabilis mutuo tradidi. Quo casu quo ad pr
 ab eodem quantoocius emoueri et exilite ordine hor
 exigi quantoocius et ad praedictum patri nostri pra
 nostrum locum abductos in praes. eple signatura h
 dictos nostri monasterij usus con. aut alteri eij ve
 uerti

subuenire in uerti volo atque desidero.
 simpliciter non se quibusquidem etiam ducentos flo-
 reos aut inducentos decem et octo similes florenos pro
 certis libris emendis atque parau-
 deperato per pro eisdem nostris patribus ani-
 domino priore marumque cibo conuerti prout emi-
 uatery patribus et parare dispositis. Nouemque similes
 necessarium no. florenos pro vestibus status nouiter
 conuertendos recepti expendi
 eos Reuenses in Residuo decem florenos pro completionem
 dictorum ducentorum florenorum eidem
 qualiter consig. patri priori effectualiter consignando
 Reuerendo patri orando propter deum hos quos animus
 o. Centum et meos desiderat habere orationibus
 nos Reuenses deuote recommissos
 florenos similes Et quia ad Romanam curiam pro
 em Religiosi obtinenda signatura etiam ad pres-
 riy patri suo biterium scripta dudum tranemisi
 praesenti et in quibus pollicitus dare sollitatori
 nis transactis pro suo et aliorum labore ac singula-
 uel committ. ribus alijs causis. Tringente florenos
 uo tradidi. Quod casu quo ad prebiterium obtinere
 emoneri et alibi ordinis hoc xxx florenos in manus
 d praedictum patris nostri praedicti affectans ut re-
 ctos in praes. cepta signatura huius plene consignetur
 i. usus con- aut alteri cui uidebo expedire Quod
 uerti si

si contingat eum minime obtinere casu quo non
 volo quod cedant monasterio nostro praeprobiterium pra
 fato in usum supradictum promittentur in neces
 samen eidem sollicitatori dare decem nostri praefati pr
 florenas quae possunt dare de hijs nisi dispensatio
 si personaliter veniret propter deum uata facultas de
 Cum etiam dudum pro quodam B^{at} certificationem
 kazari de mandesto honorabili viro Item ordinis res
 domino henrico Spring pro xx florenis Conradus Thues
 aut suentis fibere feceram et qui tunc ad sanctu
 Baltazar dudum defunctus est ipso quibus promissio
 debito ut tunc non soluto Cuius mensis defuncto
 Item meam super hoc signavi et Item annulum
 casu quo id petetur in consuetudine meo deputo pro fratre
 sibi id non possem denegare sta
 huj deponere prout depono casu quo Testamentum pr
 omnino id velit habere decem et octo
 florenas Reuenio in anno apud Reve Item quatuor flo
 rendum patrem anteditum et quod in Cassel pro
 residuum recipiatur de pecuniis mo Item Argenta flore
 nasterio consignatis Si vero hic me Romana
 de huiusmodi promissione liberaret vol Item octodecim flore
 quod decem floreni ex hijs veniant ad qui in curia eius
 religiosas et devotas sorores in wissem xx florenorum a
 steijn pro subsidio repulsionis earum Item pro novem
 necessitatibus Residui vero octo floreni

casu

Original Page

inimè obtinere casu quo non veniret dispensatio ad
 serio nostra praepreobiterium praedicta quod conuer,
 etum promittentur in necessitatem monasterii
 ori dare decem nostri praefati proventus Si autem ve,
 dare de his non veniret dispensatio quod sit non adser,
 propter deum nata facultas disponendi usque ad
 pro quodam Bel certificationem de super factam
 honorabili viro Item ordinis residuum quod magister
 pro XX florenis Conradus Thuer ultra res emptas re,
 am et qui tenuit ad sanctum Augustinum Ma,
 tur est ipso quibus promissis dicendi pro anima
 oluto Cuius mentis defuncte

signavi et Item anulum aureum et tuniceam
 in contencia mea de puto pro fratre meo Ludolpho

denegare sta
 uno casu quo Testamentum patris Iuring

decem et octo Item quatuor florenos patri in Weisenhoff
 no apud Reue in Cassel pro aptandis libris

um et quod Item Argenta florenos sollicitatori in curia
 pecuniis mo Romana

vero hic me Item octodecim florenos in depositum casu
 ne liberaret vol quod in curia existens petetur debitum

is veniant ad XX florenorum aut ducentorum
 ores in wissem Item pro novem ulnis pro annj(?)

ultionis earum
 co octo floreni
 casu

Original Papier.

In nomine Ioh
 praeiens publicum
 pateat euidenter e
 no a Natiuitate
 orino quadringen
 tercio Indictione
 ma mensis Ma
 titissimi in Chris
 nostri domini I
 dentia pape quart
 hora vespereorum u
 dominus Johann
 Maguntinensis de
 licet corpore lang
 primitus et appro
 cuiusdam celle
 naiterio sancti
 Eppenberge ordinis
 per eum factam
 rumque singuloru
 in quadam paten
 per vigilem viru
 hardum wildungen
 Fridolariensis pra
 brorum euidem s.

In Nomine Domini Amen. Per hoc
praesens publicum Instrumentum cunctis
patet evidenter et sit notum Quod An-
no a Nativitate eiusdem Domini Milles-
imo quadringentesimo octuagesimo
tercio Indictione prima die vero vlti-
ma mensis May pontificatus Sanc-
tissimi in Christo patris et Domini
nostri Domini Sixti divina provi-
dentia pape quarti Anno duodecimo
hora vespertina vel quasi honorabilis
Dominus Johannes Bretrug presbyter
Maguntinensis diocesis mente sanus
licet corpore languescens Ratificans
primitus et approbens quendam suam
cuiusdam celle monachalis in mo-
nasterio sancti Iohannis Baptiste in
Eppenberge ordinis Cartusienensis dudum
per eum factam fundacionem bono-
rumque singulorum pro ipsius effectu
in quadam patente littera desuper facta
per vigilem virum dominum Reyn-
hardum wildungen decanum ecclesie
Fribolariensis prefate domus ac mem-
brorum eiusdem suorumque privilegio-
rum

rum jurium libertatum etc. concessa
 natorem sigillata et quadam alia
 privata cedula eiusdem domini rati-
 ficantem manu scriptis specificatorum
 Donationum et legationem Ipsumque
 innovatis ac in firmo robore confir-
 matis et authenticatis Omnibus
 melioribus modo via jure et forma
 quibus melius et validius potuit et
 valet pro uberiori servitij omni-
 potentis dei incremento animarumque
 ipsius sociisque sue genealogie salu-
 te pro eiusdem in dicti monasterij
 ambitu altaribus per eum instaurati
 fundatione dotacione et conservacione
 Non ut dolo metu aut sinistra induc-
 tur sed pure libere et simpliciter
 sponte propter deum ac praemissis ex
 causis quasdam patentes litteras
 in pergamento conscriptas sigillis ro-
 tundis in cera viridi impressis pe-
 ritis pergamentis impendentibus sigi-
 llatas sanas integras non vicia-
 das cancellatas aut suspectas le-
 gavit atque donavit deo et conce-
 dit Deo Reverendo patri domino priori

ac eiusdem mon-
 patribus censu-
 tur singulos r-
 tentos a debitor-
 usendi et recipiend-
 tos perpetue co-
 plenam et liber-
 quorumcumque
 Similiter et un-
 que miscela ac
 singulasque res
 monasterium se-
 tamque pecuniam
 aut apud ipsum
 positas quarum
 rum seriem au-
 tionem et valores
 voluit, codicil-
 confecto non ob-
 scura et transfun-
 Johannes plenius
 praestatis eius
 bus sive immob-
 senuit in dicti
 usu et manus
 minorum volens

ac

tatum etc. conser,
 ei quodam alia
 dem domini rati,
 dis specificatorum
 onem spūneque
 ro robore confis,
 tis Omnibus
 ia jure et forma
 alidius potuit et
 seruij omni,
 ato animarumque
 geneologie salu,
 i dicti monasterij
 um instaurati
 et conseruacione
 a sinistra induc,
 et simpliciter
 ac praemissis ex
 ratentes litteras
 reptas sigillis ro,
 di impressis pe,
 npendentes sigi,
 res non vicia,
 aut suspectas lo,
 k. dno et conce,
 domino priori
 ac

ac eisdem monasterij pro tempore
 patribus census redditus et prouen,
 tus singulos in dictis litteris con,
 tentos a debitoribus huiusmodi emor,
 uendi et recipiendj ac in vsuo praefa,
 tos perpetue conuertendi integram
 plenam et liberam conditionem
 quorumcumque sublata facultatem
 Similiter et unum calicem unum,
 que miscela ac singula utensilia
 singularaque res alias et praetactum
 monasterium secum delatas prompte
 tanque pecuniam penes se praesentem
 aut apud ipsum monasterium de,
 positas quarum omnium et singulo,
 rum seriem aut latorem designa,
 tionem et valores pro expressio habere
 voluit, codicillo alias per eum
 confecto non obstante Transferens prop.
 terea et transfundens dictus dominus
 Johannes plenum et merum quod in
 praetactis suis legatis siue mobili,
 bus siue immobilibus bonis hactenus
 tenuit in dicti monasterij patres pro
 vsu et manutentione praefatorum do,
 minorum volens eisdem uti sibi hat,
 tenus

hoc ^{ex}cludit legationem
 prius factam fratribus in
 illa curia in castel

tenus responsum. creditis de et ex omnibus
 et singulis per eum sic collatis bonis
 huiusmodi plene et integre responderi
 Impedimentis et excusationibus quibus
 libet submotis promittens nihilominus
 dictus dominus Johannes michi no.
 sario infrascripto tanquam pub.
 licè et autentice persone rite et iure
 stipulati se praesens omnia et singu.
 la rata grata atque firma perpetuo
 habitura non alicuius temporis lapsu
 aliter commutari debere seu variari
 Litterarum vero designatio de qua
 super fit mentio haec est Unam vide
 licet cauentem de perpetuis censibus
 et redditibus duarum librarum mo.
 nese Marpurgensis singulis annis
 exsoluendis in bonis dicti Contzen Eg.
 den in villa wentenbach Item aliam
 duorum florenorum Rhenensium monete
 francofurtensis perpetui census in bo.
 nis dicti Contze Thoker in wolffo.
 huten et Gute consoratio ipius Item
 unam aliam unius similis floreni
 et unius auctoris in bonis dicti Eck.
 hart Guesse in dicta villa wentenbach Item

aliam

aliam unius sin
 pulli in bonis d
 de Marburg civis
 aliam quinque fl.
 in bonis dicti de
 huseu armigeri Item
 floreni in bonis
 bach Item aliam
 a comitate in
 am litteram unius
 bonis dicti hermo
 aliam litteram
 a comitate in
 uno simili floreni
 Schepers in Meyn
 Item dominus Job
 monasterio infras
 publicum vel p
 Instrumentum e
 fuerunt haec in
 fatis Sub anno
 et pontificatu q
 bus ibidem honor
 dominis Jacôbo de
 guntinensis diocesis
 et Conrado Timr

et ex omnibus
collatis bonis
egre responderi
ibus quibus
nihilominus
michi no
quam pub
rite et jure
ria et singu
rima perpetuo
tempore lapsu
seu variari
ad id de qua
Unam vide
is censibus
brarum no
lis annis
Contzen Eg
Item aliam
um monete
censur in bo
in wolffo
i ipius Item
lio floreni
is dicti Eck
wentkebach Item
aliam

aliam unius similis floreni et unius
pulli in bonis dicti henchen Wernero
de Harburff civis Ameneburgensis Item
aliam quinque florenorum similium
in bonis dicti daberici rose de Ekero
huseu aruzeri Item aliam unius similis
floreni in bonis henchen Granes in wentke
bach Item aliam unius floreni reuensis
a comitate in Meynharthusen Item ali
am litteram unius similis floreni in
bonis dicti hermanni halpleyb Item
aliam litteram de uno simili floreno
a comitate in phiffe Item aliam de
uno simili floreno in bonis dicti Conrado
Schepers in Meynharthusen Super quibus
Item Dominus Johannes sibi a me
monasterio infrascripto unum vel plura
publicum vel publica fieri petijt
Instrumentum et Instrumenta Acta
fuerunt hec in loco monasterij prae
fati Sub anno Indictione die mense
et pontificatu quibus supra praesenti
bus ibidem honorabili ac discretis viris
Dominis Jacobo Lira presbitero ma
guntinensis diocesis hermanno Boddener
et Conrado Timmerman et Conrado Cortel
laicis

laicis Maguntinensis diocesis testibus *breitrugk* de ma
 et praemissa vocatis specialiter atque ro, *siensibus* in epis
 gatis

Et ego Conradus Schantz presby.
 ser. Maguntinensis diocesis publicus
 Imperiali auctoritate notarius Quia
 dicte Ratificatione approbatione lega.
 cione donacionique et voluntatis expres.
 sione omnibusque alijs et *si* singulis
 dum sic ut praemissis fuerent et
 egerentur unicum praenominatis
 testibus praesens interfui. Ea sic
 fieri et audiri Ideoque hoc praesens
 publicum Instrumentum manu alterius
 me alijs praepedito negotijs fideliter
 scriptum exinde confieri subscripsi et
 publicavi et in hanc publicam formam
 Redegi Signoque et nomine meo soli
 tis et consuetis signavi Rogatus et
 requisitus in fidem et testimonium om.
 nium et singulorum praemissorum

Auf der Rückseite steht:

Attestatio Notary publici super certis
 legatis factis per magistrum Johannem
breitrugk

Original Recg.

- dicitur testibus breitrugk de marpurg patribus carthu.
specialiter atque ra, siensibus in eppinberge

Jo. Schanz presby.
diocesis publicus
notarius Quia
probatione lega.
voluntatis expres.
is et singulis
elitur fuerent et
praenominatis
interfui Ea sic
que hoc praesens
in manu alterius
negotio fideliter
fieri subscripsi et
publicam formam
meis soli;
naui Rogatus et
testimonium om.
praemissorum
fieri super certis
rum Johannem
breitrugk

Original Pergament.

In dem Namen
 man Schribet No
 sint vierhunder
 Achtzigerten zore
 czal genant In
 Sonabint der n
 vnt die veiper ze
 Kroungel der aller
 vater vnde vnier
 von gatllicher vors
 in syne zwelfft
 zu wjssen daz
 Johan Creytre
 tiger got zuedig
 vorualso gegeben
 vnd junygen h
 Karthuse Lent
 berge bei veloberg
 Luben pfunt g
 uft vnd von ey
 fundacion vnd
 nuwen zellen da
 bric mit frun
 kait daz der vor
 han angeschin

In dem Namen des heren Amen So
 man Schribet Noch Christus gebort Tu
 sint vierhunder In dem drie unde
 Achtzigerten jore In der ersten Romer
 czal genant Indicio vff den letzten
 Ponabint der moner genant May
 vnt die veiper zeit adder dobie der
 Kronunge der aller heyligsten In Christo
 vatero unde vnser heren hern Sixti
 von gottlicher vorsehung virden lobites
 In syne zwelfftin jore etc hiernaith ist
 zu wissen das der eramer meynster
 Johan Breyttruche dem der almeich-
 tiger got zuedig vnd barmherzig sie
 vormalo gegeben hatte den verdigen
 vnd junygen hern vnde veteren zeur
 Marthuse Lent Johannes berge eyen
 berge bei veloberg In hessen gelegen
 Suben pfunt geldes marpurscher were
 uff vnd von eyner weffen zu eyner
 fundacion vnd volnbreunge eyner
 neuen zellen das der sin bruder ga-
 briel mit fruntlicher bede oberbrocht
 hat das der vorgeante Meynster Jo-
 han angeschin hat vnde syner bruder
 gabriel

gabriel mit den vorgenannten Tüben pfan
 den unde weissen besorget unde den
 mygenanten heren vnd veteru wydder
 abgewant vnd uff synen bruder gabriel
 vnd alle sijne rechten erben erblich
 gegeben vnd vor eigent unde vor sulche
 obgenante Tüben pfant hat der velge
 nante meijster Johan an der zingst
 vnd gulde zu der vorgeschriben neuen
 zellen geordent vnde gegeben mit
 der besten maß vnd wyse So hym
 noch stehit vor mer offenboren Schrei
 ber vnd Kunstschafft hym noch bekre
 bin mit ganzer Andacht starkes ma
 der vnd wolbedachten rader vnde
 solche zingst vnd gulde erblich
 vnd ewilich by den veteru vnd
 zellen blyben sal nemlich Czwey
 pfant uff Schelheingen gute zcu
 Fronhufsin jericke zingst Czwey
 pfant uff Stubelz hennen gut auch
 zu Fronhufsen Eyn pfant uff hen
 neu futzen auch daselbit Tefz Thornof
 uff Ludewiges oleyolegers wouhaff
 sig zu dem rode Tefz Thornof
 uff nyelaf fischerz gut zu fron

hufsen Tefz Th
 geldes gut etc. C
 vilgenante meyn
 wen altar losfo
 machen wyhin
 ere der heyligen
 apposteln an
 yn Die apyden
 hufst vnd dor z
 geordint vnde ge
 bestin wyse vnd
 syne eldern vnd
 selicheit Besun
 messbuch gelt
 hufstgerede daz
 bracht hat Ne
 uff Dytherich h
 den uff henche
 mardorff Eynen
 yden gut zcu
 gulden uff etwa
 winkenbach Cz
 stockerz gut zu
 aller vorgeschre
 vnd artikel z
 schafft vnd wort

hufen

anten Luben pfun. huffen Ieso thornofs vff ruffel wayl.
 orget vnde den feldes gut etc. Auch halt vortel der
 I veteru wydder vilgenante meynster Iohann eyneu nu.
 en bruder gabriel wien altar losfen bawen sezen vnde
 n erben erblich machen wyhin vnd werdigen in die
 it vnde vor sulche ere der heyligen ziwelff boden vnde
 t halt der velge. apposteln an vnde bi die kyrchen
 en an der zynst yn die apijden der vorgenanten kar.
 vgeschreiben nauen thuff vnd dor zcu ewilichen gegeben
 gegeben mit geordint vnde geschicket vff die allen
 I wyse Ioh hyn. beten wyse vnd mosse vor sich vnd
 offimboren Iohrei. syne eldern vnd oreltern sele vnd
 hyn noch bestre. selicheit Besundern eyneu kelch
 docht standes ma. messebuch gelt bryffe vnd alle sin
 rader vnde huffzgerede Iag he in die karthuff
 gulde erblich bracht halt Nemelichin ffunff gulden
 den veteru vnd vff dytherich hofsen gut Eynen gul.
 nemelich Czwey den vff heuchen werberf gut in
 en gute zcu mardorff Eynen gulden vff Conzen
 zynst Czwey yden gut zcu wynkenbach Eynen
 kenneu gut auch gulden vff echart griffen gut zcu
 n plunt offhen. winkenbach Zwene gulden vff Conzen
 lbit Ieso thornofs stockers- gut zcu wolffshuffen vnd
 legero wunhaff. aller vorgeschreiben ponthe stutke
 Ieso thornuffs vnd artikel zcu eyner woren kunt.
 so gut zcu fron. schafft vnd worheyk Iunt hie vnd
 huffen an

an geheyscheit der ersamer her
 Jacob lyrer vicarius zu Spangenbey
 priester mentz biskhums zost zemer
 mann hermann boden und Conrad Kor
 del leygin auch menzer biskhums
 Gegeben uff jore tag zeit unde stunde
 so vorgeschrebin ist.

Unde Ich Conrad schantz priester
 menzer biskhums von keyserlichen
 gewalt vffinborer Schriber bekennen
 gleich mit diesem vorgeschreben Munt
 scheffen aller sthucke ziffz gobe vor
 wandelunge so obin geschrebin und
 geschehen ist dorumb ich dit vffinbore
 Instrument gemacht und geschrebin
 han mit myne namen unde zichen
 szo gewonlich ist hir zu gebeden un
 geheyscheit.

Auf der Ruckseite steht:

Attestatio Notarij publici super certis le
 gatis factis per magistrum Johannem Breit
 rugk, cartusiensem in eppinberg.

Orig. Pergament. Notarizeichen.

Humili premissi
 honoris et reuer
 Christo pater vestr
 mus quod quida
 habitio et bene
 ea que sunt orde
 Suring se nobis
 et ordinem nostru
 vigore cuiusdam
 assecutus est dis
 rio de consilio p
 F
 sientibus ordini
 bigamiam possit
 dispensationis oc
 cis quod res
 strorum de biga
 fuerit submissa
 uida instancia
 ad probationem
 clerici redditu
 tamus quatenus
 paternitas digne
 factum est, et
 statu possimus
 eius

F quod ordinarius potuit see

ersamer her
 zu Spangenberg
 uns Post zemer
 und Conrad Kör
 zer bickhums
 zeit unde stunde
 schantz priester
 von Keyserlicher
 ber bekennen
 eschreiben Munt
 iffz gobe vor
 eschreiben und
 ich dit vffinbore
 und geschreiben
 nen unde zücken
 zu gebeden un
 super certis le
 Johannem Breit
 inberg

Humili ^{cum} premiā obediētia (exhibitiōe)
 honoris et reuerēcie Reuerēde in
 Christo pater vestre dignitati notificā,
 mus quod quidam magister artium
 habilis et bene disposita persona ad
 ea que sunt ordinis nomine pallas
 Suring se nobis presentavit pie affectus
 et ordinem nostrum bigamus tamen qui
 vigore cuiusdam decisionis rote decreta
 assecutus est dispensacionem ab ordina
 tio de consilio juris peritorum athen
 F
 uentibus ordinibus ante contractis
 bigamiam possit ministrare, cuius
 dispensacionis occasione visum est no
 bis quod restrictio statutorum no
 strorum de bigamis non succipiendis
 fuerit submota, quare et sua fer
 uida instantia susceptus est a nobis
 ad probacionem nouitiatus status
 clerici redditi, quare deuote suppli
 camus quatenus veneranda vestra
 paternitas dignetur approbare id quod
 factum est, et annuere ut in tali
 statu possimus recipere professionem
 eius

Sic

Notariatszeichen

F quod ordinarius potuit secum dispensare ut in susceptis minoribus

Rescript

| Sic scribit pater reverendus et alia
missiva ad istam petitionem. Nos
dispensamus de gratia speciali quod
maneat in statu clericali et non
ultra quam iuridice non potest |

Item venerabilis et colende pater si ap-
probaveritis suam suceptionem et
exinde eius futuram desideratam pro-
fessionem, dignemini nos informare
utrum vigore nove bulle moderni domi-
ni apostolici ordinis concessi aucto-
ritas paternitati vestre concessa cum
quingenta prioribus sub delegandis
se extendat ut possitis secum dispen-
sare ad suceptionem sacrorum ordi-
num. venit etiam relatio ad nos
quod habuerit in curia romana so-
licitatem qui pro eo domino apo-
stolico porrexit supplicationem ad
dispensandum secum ut possit proce-
dere ad suceptionem sacrorum ordi-
num etiam ^{usque} ad sacerdotium inclu-
sive, qui et sibi denunciavit quod
talis supplicatio per summum po-
tificem sit admissa et manu sua
signata

signata set lute
extracta et pra
rei suscipiendi
nostri scriptis
lendam personae
riti et solacio
benignitas alti
gelle nobis pra
feria post domini
domini q lxx
| Sic scribit ad
hilatis domini
sare consuevit
iure communi
Anthonius prior
22 aprilis |
Aliam litteras
prioris habentem
et vobis ea qu
num suam se
nu notavi in
tis quid agens
litteram ego
portabo nec ne
vincie negoci
michi fideliter
spero diligenter

venerandus et alia
 petitionem. Nos
 dia speciali quod
 clericali et non
 non potest |
 colende pater si ap
 - succceptionem et
 am desideratam pro
 nos informare
 ille moderni domi
 is concessi aucto
 stre concessa cum
 tus Sub delegandis
 itis secum dispen
 em sacrorum ordi
 relacio ad nos
 curia romana so
 o co domino apo
 applicacionem ad
 i ut possit proce
 u sacrorum ordi
 -acerdotium inclu
 denunciauit quod
 per summum po
 a et manu sua
 signata

signata set bulla. Desuper non sit
 extracta et praesumimus etiam quod huius
 rei suatipietis documenta cum his
 nostris scriptis et vestram nobis co
 lendam personam cum augmento me
 riti et solacio filiorum vestrorum
 benignitas altissimi conseruet lon
 gelle nobis praecipientem Datum tercia
 feria post dominicam Judica Anno
 domini 1443
 | Sic scribit ad istum punctum Sancti
 Hilarii domini nostri non dispen
 sare consuevit cum huiusmodi Idea de
 iure communi nihil debet fieri | frater
 Anthonius prior cartusienensis 1443
 22 aprilis |
 Aliam litteram originale manu
 prioris habentem mecum retinui,
 et vobis ea quae ibidem per ma
 num suam scripta sunt mea ma
 nu notavi in ista, ut scire valea
 tis quid agendum sit, Aliam
 litteram ego ipse domino prosperante
 portabo nec nuncio illi nostre pro
 vincie negocia committam que
 michi fideliter sunt commissae et
 spero diligenter expleta, bene valete

Resched

et cartusiana circa finem nostri ca-
pituli generalis

Vestre paternitatis humiles
filius prior et conventus domus
monasterii sancti Johannis baptiste
in bassia ordinis cartusensis.

in alio latere invenietis de casu vestri
novitij

Iesum Christum v. p. libenter mi-
sissem vobis cartulam capituli cum
nuncio presente sed propter multa
hic expedienda pro provincia vix
tempus habui ut semel scriberem
quam mecum domino concedente
apportans et vobis transmittere stu-
debo ut autem modicum inde rei
atque Monachatus pro provincia nostra
habetis VII et ultra defuncto quin-
quaginta unum De Spiritu sancto
IX, de beata maria messe 12,
et vobis notum sit misericordia par-
ticipaciones vestre sigillate sunt
quos vobis nullam cum cartula cum
advenero Noueritis me tamen gratia dei
esse sanum et comitium, fratrem

Johannem

Johannem pellifera
est in istis reg-
atis me diligen-
tore venerabilium
pidis et spero qu-
lingas laboravi
res curie nostre et
qui omnes bonas
sunt Qui autem
deum mihi con-
bus alijs negotij
siones receperunt
sitoribus nec
que omnino scio
liter conclusata
non fiet aliqua
manebunt qui
litteram ante po-
in die philippi
prandium actus
et ubi tantum
carte residuo
dimittere timeo
quid aliud vobis
esse habita oport-
sunt Orate pro-

inem nostri ca. johannem pellificem Magna caritatis
 est in istis regionibus Insuper sci.
 atio me diligenter laborasse pro ho.
 sis humiles noxe venerabilium patrum boni la.
 conuentus domus pibus et spero quod nihil ^{mali} (sibi con.
 johannis baptiste kingah laboravi enim apud diffinito.
 is carthusiensis. res carie nostre et patrem reuerendum
 qui omnes bonam epem mihi dede.
 etis de casu vestri runt Qui autem visitatores fuerint non.
 dum mihi conelat, nam de omni.
 libenter mi. bus alijs negocijs provincie instruo.
 capituli cum tiones receperunt a me, sed de vi.
 & propter multa sitatoribus nec me interrogarunt, nec
 provincia via que omnino sciri ^{potest} (donec cartha fine.
 semel scriberem liter concludatur Spero tamen quod
 no concedende non fiet aliqua mutacio sed quod
 transmittere stu. manebunt qui isto anno fuerunt hanc
 dicium inde sci. litteram ante prandium conscripsi
 - provincia nostra in die philippi et jacobii quia post
 defuncto quon. prandium actus capituli concludetur
 Spiritu sancto et ubi tantum egere habeo cum
 a misse 12, carthe residuo scribendo que alia
 misericordia par. dimittere timeo oportebit. Si tamen
 sigillate sunt quis aliud vobis necessario scribendum
 cum cartha cum esse habita oportunitate non omitt.
 tamen gratia dei pau. Orate pro me Ex carthusia ma.
 uum, fratrem iore
 johannem

maiore anno praesenti die philippi
et jacobii mane per

fratrem Johannem priorem effor-
diensem

Reverendo in Christo patri domino
anthonio priori domus maioris car-
thusie praediquo preceptori nostro

Venerabili Patri domino Johanni priori
domus Sancti Johannis baptiste in haddia
ordinis Carthusiensis in Christo tibi
carissimo

1483.

licencia pro paulo Luring recipienda in
clericum redditum

Original Papier.

ante die philippi
per
hannem proventus effor.

patri domino
us maioris car.
eptori nostro

minio Johanni priori
5 baptiste in passia
in Christo sibi

3.
ring recipienda in

Humili sui rec
 missa cum sinter
 Venerabilis in
 frater noster her
 versus conventui
 iunctam conven
 per auctoritatem
 stinum statum
 hanc restitucione
 vestram per capitulu
 alterioris sui. P
 ciam per vos a
 conventui conce
 munitionum q
 sint habere vig
 pitariam nost
 sunt ratificac
 onem pro hanc
 nostre pro nobis
 diensis et scripta
 non dubita di
 colendissimam v
 profectu utriusqu
 tissimi consere
 secunda feria po

Humili sui recommendatione prelati,
missa cum sincera in domino caritate
Venerabilis in Christo pater dudum
frater noster bernhardus de apostasia re-
versus conventui per penitentiam sibi in-
iunctam conventui reconciliatus ac
per auctoritatem visitatorum ad pre-
stinum statum restitutus petit sibi
hanc restitutionem per promotionem
vestram per capitulum(?) confirmari sub spe
ulterioris sui profectus Item licen-
ciam per vos tempore visitacionis
conventui concessam ut tempore
mansionum spacia sua possit
sine habere usque ad propinquiores
piscinam nostram similiter pe-
tunt ratificari Item contributi-
onem pro transitu ad capitulum(?) quate-
nostre pro nobis expediat prior exfor-
diensis et scripta nostra ad cartusiam
non dubita diligenter expedietis et
colendissimam vestram perionam in
profectu utriusque hominis gratia al-
tissimi conseruet longene Scriptum
secunda feria post Reminiscere

frater

frater Johannes prior in hessia
montis sancti johannis baptiste
ordinis carthusiensis

bescheid

Committitur priori visitatorj pro-
uincie vestre frater anthonius prior
cartusie 1484 xiiii maij

Et ego frater albertus prior domus boni
lapidis concedo et commissionem a
reuerendo patre cartusie factam annua pro vestra
consolatione salva tamen magna discrecione

Auf der Rückseite steht:

Venerabili in Christo patri domino
alberto priori boni lapidis visitatori
patri et preceptori suo colentissimo

pro domo hessie ad confirmandum epa-
tamentum sunt per visitatorem concessa
neque ad proximam pittariam.

Expedita in diffinitorio

prior in hactenac
 unio baptiste
 ntis

visitatorj pro.
 anthonius prior
 may

prior domus bon
 missionem a
 ctam annuo pro vestr
 neque discrecione

patri domino
 vobis visitatori
 tuo solentissimo

confirmandum spa
 ctorem concessa
 riam.

is

Humili subiectio
 honoris et reue
 uerente in Chro
 praeterito scripsim
 de una habili
 ad ea quae sun
 pedimentum lig
 dispensacione mis
 ordinibus, restitu
 oncepta a nobis
 redditi, in quo
 annum integri
 lica et passiva
 buit, praestolant
 apostolice videlicet
 pedimento biga
 eros ordines pro
 disposuit fieri
 nis nostri, Te
 probationis sue
 lificati de sa
 rauiamus eum
 rionem. Nec ee
 num habitum
 timus Ne ta

Humili subiectione cum exhibicione
honoris et reuerencie praemissis Re.
uerende in Christo pater sicut in anno
praeterito scripsimus paternitas vestra
de una hobili bene disposita persona
ad ea quae sunt ordinis habenti in
petimentum bigamie, consecuta tamen
dispensacione ministrandi in minoribus
ordinibus, restitutus privilegio clericali,
suscepta a nobis ad statum clerici
restiti, in quo statu per completum
annum integrum in probatione ac-
ticia et passiva laudabiliter se ha-
buit, praestolante pigniore gratia sedis
apostolice videlicet dispensacionis super im-
petimento bigamie ut posset ad sa-
eros ordines promoveri, Quodquidem
disposuit fieri ante ingressum ordi-
nis nostri, Sed quia completo anno
probacionis sue nondum eramus cer-
tificati de tali gratia quare recte
cauimus eum admittere ad profes-
sionem. Nec etiam deferre ultra an-
num habitum talis status admi-
simus Ne tamen erubescenciam
aliquam

aliquam incurreret quia fuit fa-
 mora persona in publicis officijs
 romane curie quin etiam Archiepiscopo
 patris maguntinensis suscepimus eum
 ad statum donacie In quo perse-
 stente directum est sibi breue
 apostolicum sub solito signo au-
 nuli piscatoris; in qua per ma-
 ximam insolitam gratiam sanctissi-
 mus dominus noster papa modernus
 gratiosissime dispensavit secum ut
 ad omnes sacros ordines etiam presbi-
 teratus inclusivè possit promoveri
 et in hijs ministrare. Qua gratia
 usque et saliter abilitatus sua de-
 nota instancia suscepimus eum
 ad habitum et statum monachalemque
 denuo sibi assignando semper probamus
 sionis Sed et quo prius in statu red-
 diti completo anno et expost in
 su donacie laudabiliter se nobiscum
 habuit, petimus humiliter vestra auto-
ritate dignemini dispensare ut quan-
 socius possimus eius recipere et ad
 mittere ^{ad} professionem factam
 anno domini m ccc lxxxiiiij secunda
 feria

¹⁾ im Original durchgestrichen.

feria post reme-
 pro maiorj specu-
 et. Inlegra sta-
 Item petimus
monachorum sta-
numerum quin-
 habemus cellas et
 nutriti et ben-
 ditur. |
 Item petimus li-
 donatos. | Si sa-
 de contensu con-
mun probentur
 Item quia pro-
 senio sunt cor-
 ad futura
 habere de
 tuo et negocia
 noticiam veni-
 et in auctoritate
 conceditur. frater
 tunc 1484 XI
 frater
 domus n
 tute in

quia fuit fa-
 publicis officijs
 etiam Archiepiscopo
 suscepimus eum
 In quo perci-
 sibi breue
 lito signo an-
 in qua per ma-
 radiam sanctissimi
 et papa modernu-
 iavit secum ut
 nes etiam presb-
 rit promoueri
 re. Quia gratia
 titulus sua de-
 accepimus eum
 tum monachale
 o tempus probamus
 rius in statu res-
 et exopt in sta-
 liber se nobiscum
 niliter vestra aucto-
 nensare ut quan-
 recipere et ad-
 rem Datum
 lxxxiiij secunda
 feria

feria post remunscere, | prohibetur
 pro maiori ipsius securitate annua
 et. Integra statutalij probatione |
 Item petimus ut enunc et imposterum
monachorum status extendi possit ad
numerum quintum decimum quia tot
habemus illas operantes quod possimus
nutrivi et benedictione divina | Conce,
ditur. |
 Item petimus licenciam recipiendi pres-
donatos. | Si sint honesti ac utiles Et
de consensu conuentus Et bene pro-
num probentur |
 Item quia prior noster et procurator
senio sunt confecti petimus ut vs-
ad futuram visitationem possi-
habere duos procuratores ut ita-
et negocia domus ad amplio-
noticiam veniant | uno impedito
in auctoritate et utilitate domus
frater anthonius prior car-
 lxxxiiij xiiij maij |

Besheid

Besheid

Besheid

Besheid

frater Johannes prior et conuentus
 domus montissancti Johannis bapt.
 tute in bassia ordinis carthusiensis
 sup

Auf der Rückseite steht:

Reverendo in Christo patri domino
Antonio priori maioris carthuse
prædigno patri et præceptori nostro
in eodem nobis calendo +

Venerabilibus fratribus in Christo præsenti-
ori et conventui domus sancti Johan-
nis baptiste in hacie

1484.

licencie ut possint esse in conventu

XV monachi et tres donati pro
tempore

Original Papier. 2 Oblateniegel auf der
Rückseite

In nomine domini
vitate eiusdem M
octuagesimo quinto
vero Mercurij vice
Junij Pontificatus
patris et domini
cencij pape Octa-
Notarij publici et
rum ad hoc voc
rogatorum præter
tubi Religiosus
fluck de hochey
sancti Johannis
Aburiensis Eppin
cupate pro se
eiusdem domus
niche de Selbedt
Prefatus dominus
effectu narravit
inicio receptionis
recepta fuisset et
ut omnibus diebus
dem domum et co
tamquam Toror
vivendo sub ob

Ab:
patri domino
i cantuarie
receptori nostro
endo +

In Christo
us sancti Johan
ra

re p conuente
- donati pro

Blattensiegel auf der

In nomine domini amen Anno a nati-
vitate eiusdem Millesimo quadringentesimo
octuagesimo quinto Indictione Tercia Die
vera Mercurij vicesima secunda mensis
Junij Pontificatus Sanctissimj in Christo
patris et domini nostri domini Inno,

In Christo presentij pape Octavi Anno primo In mei
Notarij publici scilicetque Infrascripto-

rum ad hoc vocatorum specialiter et
rogatorum presentia personaliter consti-
tuti Religiosus vir Domino Johannes

Gluck de Gocheym Prior domus montis
sancti Johannis leaptide Ordinis Car-
thusiensis Eppinberg vulgariter nun-
cupate pro se et toto conuente suo
eiusdem domus et una et Soror Trj-
niche de Selbedt partibus et altera

Prefatus dominus Johannes prior In
effectu narrauit quod ipsa Tryniche ab
inicio receptionis sue ad hanc domum
recepta fuisset eo animo et intencione
ut omnibus diebus vite sue apud ean-
dem domum et conuentum permaneret
tamquam Soror et persona spiritalis
vivendo sub obedientia In castitate

et

et in moribus licitis et honestis, facta et non inuenerunt
 ceretque pro viribus suis fideliter omnia opera licita et honesta sibi pro
 tempore in iungenda, et ob hoc in prior nolens ea
 spiritualibus habitura esset participacione omnium bonorum operum huius
 domus et sociis ordinis quicquid in hunc qui sequitur
 temporalibus habitura esset prouisionem ipsa Tryniche de
 in victu et vestitu ab eodem conuentu et deportare pro
 uentu omnibus diebus vite sue in singula vestime-
 quantum vero nollet vivere sub obedientia et in castitate aut vellet necesse
 dere aliquo tempore ab eadem domo et conuentu, certum praefata domus
 eiusque conuentus nollet esse aliquo modo obligati ad soluendum sibi quicquid
 quam pro laboribus suis quos forte fecisset pro eodem conuentu. Prout
 hec similia hactenus seruari solita erant cum donatis et prebendarijs eiusdem
 domus et ordinis ipsaque neque hodie in victu et vestitu quicquid in
 eadem domo habitura quem admodum sorores ordinis haberi solite sunt, Et
 ideo vicini eorum ac famuli et domestici ipsam pro sorore reputarent
 et se in posterum

et

et honestis, factis et nominarunt. Et quia ad praesens
 is fideliter omnia et certis causis ipsa Tryniche recessura
 meita sibi pro esset ab eis idem dominus Johannes
 et ob hoc in prior nolens eam vacuam dimittere
 esse participata se et a conventu suo, concordavit et
 operam huius convenit. cum eadem Trynichen in
 nis fuerit in hunc qui sequitur modum videlicet
 esse provisionem ipsa Tryniche deberet libere retinere
 eodem con. et deportare pro libito suo omnia et
 vite sue in singula vestimenta ctenodia et sup.
 ure sub obediencia plectilia quaecunque sibi a conventu
 et vellet necesse praefato essent donata. Aut que ipsa
 eadem domo de rebus eiusdem monasterij emisset
 praefata domus vel sibi disponerent neque in hunc diem
 ut esse aliquo em. Et ultra ipse dominus Johannes
 undum sibi qui prior deberet sibi dare in promptis de
 is quos forte cum florens renenses et sic omnis diffe-
 cento. Prout renia et discordia inter eos hincinde
 eruari, solita deberet esse penitus copita et extincta
 archendario eius. Ipsaque Tryniche coram Notario et te-
 ipsaque neque stibus deberet quitare conventum praef.
 tu fuerit in latum ab omni labore per eam facto
 nem admodum pro ipso domo ac personis eius ut
 solite sunt, et que in hunc diem, et ab omnibus alijs
 famuli et do. impetitionibus si quas forte prenderet
 ne reputarent et se in posterum praemissorum occa.

et honestis, factis et nominarunt. Et quia ad praesens
 is fideliter omnia et certis causis ipsa Tryniche recessura
 meita sibi pro esset ab eis idem dominus Johannes
 et ob hoc in prior nolens eam vacuam dimittere
 esse participata se et a conventu suo, concordavit et
 operam huius convenit. cum eadem Trynichen in
 nis fuerit in hunc qui sequitur modum videlicet
 esse provisionem ipsa Tryniche deberet libere retinere
 eodem con. et deportare pro libito suo omnia et
 vite sue in singula vestimenta ctenodia et sup.
 ure sub obediencia plectilia quaecunque sibi a conventu
 et vellet necesse praefato essent donata. Aut que ipsa
 eadem domo de rebus eiusdem monasterij emisset
 praefata domus vel sibi disponerent neque in hunc diem
 ut esse aliquo em. Et ultra ipse dominus Johannes
 undum sibi qui prior deberet sibi dare in promptis de
 is quos forte cum florens renenses et sic omnis diffe-
 cento. Prout renia et discordia inter eos hincinde
 eruari, solita deberet esse penitus copita et extincta
 archendario eius. Ipsaque Tryniche coram Notario et te-
 ipsaque neque stibus deberet quitare conventum praef.
 tu fuerit in latum ab omni labore per eam facto
 nem admodum pro ipso domo ac personis eius ut
 solite sunt, et que in hunc diem, et ab omnibus alijs
 famuli et do. impetitionibus si quas forte prenderet
 ne reputarent et se in posterum praemissorum occa.

et

sione

sione habituram. Et tunc praefatus
 dominus Johannes prior nomine suo
 et conventus sepedicti. In praesentia
 mei Notarij et testium Infrascripto-
 rum in prompta pecunia numeravit
 ac tradidit eidem Trignicken decem
 florenos renenses in auro sedique
 ei tres ligaturas lyni et omnia ve-
 stimenta clenodia et suppellectilia
 praenarrata Incaque Trigniche eodem
 florenos ad se cum alijs supradictis
 rebus acceptando et recipiendo. In
 manibus mei Notarij Infrascripti
 legitime stipulantis et recipientis
 vice et nomine dicti prioris et con-
 ventus omniumque aliorum et sin-
 gulorum quorum Interest Intererit sub
 Interesse poterit quodlibet In futurum
 eundem dominum Johannem priorem
 ac conventum suum sponte et libere
 quitavit ab omni Impetitione quavis
 habere possit praemissorum occasione
 quodlibet ad eodem Incaque et eorum
 quolibet futuro temporibus per se
 vel alium seu alios nullo unquam
 tempore inquietare vel molestaro quo-

quomodo

quomodo, publi-
 ciansque omnib.
 ac munimentis
 missis aut circi-
 sent prodesse
 quibus omnibus
 praefatus domini-
 eym prior pro-
 suo sibi a me
 Infrascripto unum
 seu publicam fieri
 instrumentum et In
 hoc ante valuas
 ventus praenar-
 ditione dei mei
 bus supra Praes-
 et providis viri
 hefoler, Contzen
 sylinger Egkharth
 famulis et laicis
 missa vocalis

Ego
 magist.
 Imperia
 hujusm.

no praefatus quomodo, publice promissit Renun-
 or nomine suo riansque omnibus et singulis juribus
In praesentia ac munimentis que sibi in pre-
infrascripto, missis aut circa ea quodlibet pos-
ita numeravit sent prodesse aut suffragari Super
quicken decem quibus omnibus et singulis premissis
ro deditque praefatus dominus Johannes de hoch-
et omnia ve- ejus prior pro se ac noto conventu
suppellectilia suo sibi a me Notario publico in
quicken eodem frascripto unum vel plura publicum
is supradictis seu publica fiere et confici perijt In
reipienda, In instrumentum et instrumenta acta sunt
infrascripti hec ante valvas monasterij et con-
et recipientis ventus praenarrati Sub anno In
prioris et con- ditione dei mensis et pontificatu qui-
liorum et sin- bus supra praesentibus ibidem honestis
est intererit sub providis viris Wigker Kaler de
ibet In futurum hepler, Contzen ghebel, Hennicken
annem priorem Aglingen Eghart otel, et Jacobo Heiden,
onte et libere famulis et laicis scotibus ad praef-
etitione quanta missa vocatis specialiter et rogatis
orum occasione
nosque et eorum
vibus per se
nullo unquam
molestare quo-
quomodo

Ego Conradus Schantz presbiter
Maguntinensis diocesis publicus
Imperiali autoritate notarius
hujusmodi concordie volucioni
liberacionis

liberationi renunciationi omnibusque alijs
 et singulis praemissis dum sic ut praemissis
 nullius dicentur agerentur et fierent una
 cum praenotatis articulis. Insuper Enqum
 omnia et singula sic fieri vidi et au-
 diti ac in notam recepi Enqum pu-
 blicum praesens instrumentum per
 alium fideliter conscriptum confeci
 subscripsi publicavi et in hanc pu-
 blicam formam redigi Signoque et
 nomine meis solitis et consuetis sig-
 navi rogatus et requisitus in fidem
 et testimonium omnium et singu-
 lorum .

Auf der Rückseite steht:

Tryne von Selbdt concordavit cum
 Cartusiensibus in eppenberg super precio
 deserto.

Original Pergament. Notariatszeichen.

unibusque alijs
 in sic ut prae,"
 et fieri una,
quo interfui Et aque
fieri vidi et au,"
epi Et qua pu,"
numentum per
ptum confeci
t in hanc pu,"
Signaque et
et consuetis sig,"
isitas in fidem
ur et singu,"

in cordavit cum
ibey super precio

otariatozeidlu

Tebila reuerentia
 me praemissa
 minis ospitalem
 mus licentiam
 sacris constituti
 nostre ad nos e
 sint nobiscum
 refectorium cui
 rare
 | permittitur regue
 et uisitoribus
 his Eidem ex
 per raram in
 Item Cum dome
 nestibus sita uic
 et agricultura
 lium pecorumq
 lationibus praepar
 mares habere no
 lia iuxta morem
 minantur Item
 graciose ampetra
 patribus uisitato
 a paternitate u
 uidelicet tres p
 minej sexus pe

Debita reverentia affectu filiali humili
 me praemissa longinam utriusque ho-
 minis ospitalem. Reverende pater peti-
 mus licentiam ut Clerici honesti in
 sacris constituti ac fautores domus
 nostrae ad nos aliquando declinantes pos-
 sint nobiscum chorum in convivio ac
 refectorium cum conventu frequen-
 sare

| permittitur usque ad praesentiam alterius
 et visitatoribus quam quando habueri-
 tis. Eodem exinde committitur quia
 per raram in refectorio alibi fit. |

Reverend.

Item Cum domus nostra sit in cam-
 pestribus sita victum suum et amictum
 et agricultura congruens ac anima-
 lium pecorumque nutritura et pro-
 lactationis praeparandis et tractandis
 mores habere non possumus cum sa-
 lia iuxta morem patrie nostrae abho-
 minantur. Ideo licentiam petitam et
 graciosè ampulatam a venerabilibus
 patribus visitatoribus nostris petimus
 a paternitate vestra confirmari ut
 videlicet tres personas honestas se-
 minej sexus per praedictos patres
 visitatores

visitatores nostros visas possimus re-
 cipere ad statum donacie que in
 curia nostra extra septa monasterij
nostris sita potunt pro necessitate
 conuendus talibus prædictis operi-
bus et officijs se intromittere et
 occupare Et ut una per debitum
carnis humane decedente alia eius-
dem sexus recipi possit in locum ip-
sius,

Beatus

Committitur visitatoribus

Item Ex quo in patria nostra festa
apostolorum thome et matthie iuxta
 morem aliorum apostolorum a populo
 seculari festinantur, et idem conuersio
 et ceteris fratribus nostris in ita-
litis novis prohibetur petimus ut
paternitas vestra generose fratribus
ordinis nostris in statutis novis pro-
hibetur petimus ut paternitas vestra
generose fratribus conuersis et rebitis
ceterisque domus nostræ laicis fratri-
bus prædicta duo festa apostolorum
cum capitulo et refectorio celebrare
concedere dignetur semper iuxta conue-
tudinem patrie nostræ in perpetuum

non

non obstantibus
 Uniformitas con-
 dala in inferatur
 se foris sed in
 netis et utilibu
 carthuse 1490

frat
 sancti
 hassia
 ibidem

Ant. deo Ninkpita p.
 Reuerendo in Ch.
 domino Anthou
 ris carthuse
 rito honorando

venerabili fratri
 Johannis bap-
 tis nostris cart

simus re. e que in monasterij necessitate tis operi. uttere et sebitum alia eius. i. locum ip. tra festa thie iusta a populo conuersio in sta. limus et fratribus conis pro. tes vestra et reditio itis fratri. postolorum i celebrare. la consue. perpetuum non

non obstantibus statutis. Uniformitas conseruetur et ne sciam. datum inferatur secularibus non occupent se foris sed in domo in aliquibus ho. netis et utilibus frater anthonius prior cartusie 1490 6. may

Rescript

frater Johannes prior domus sancti Johannis baptiste in hassia totusque conuentus ibidem

Ant. des. Hinkwitz Pfst. Reuerendo in Christo patri ac domino domino Antonio priori domus maioris cartusie in eodem nobis merito honorando venerabili fratri priorj domus sancti Johannis baptiste in hassia ordinis nostrj cartusiensis

1490

licentie

licencie ut clerici seculares in sacris
 benefactores possint in divinis in choro
 et in refectorio conventui interesse
 Ut 3° sorores possint pro tempore reci-
 pi in curia inferiori in donatas et laici-
 non teneantur laborare extra monasterium
 in festo apostolorum Thome et matthe

Original Papier.

Auf der ersten Seite an dem Rande steht:

orto Christi (?)

prior ortho^{us} visitator eum priore enfor-
 dense socio approbat has licencias
 anno Domini 1491 tempore visitacionis

Frater Franciscus
 maioris Cartusie
 capituli generalis n
 iarij et Enequi
 ritate Apostolica
 et singulis per
 Et ceteris ad qu
 ter littere benene
 Sanctissimi dom
 divina providenti
 brevis sub Anulo
 noueritis. huius
 lectio filijs prio
 et capitulo Ordinis
 papa Secundus, dile
 Apostolicam benedi
 nobis expositum q
 recordationis. Eugen
 nonnulli alij pred
 ni pontifices p
 licas perpetuo q
 priori et fratribu
 de Bellilareico
 Et nonnullis alij
 ut vniuersi criof
 latibus ecclesias

ecularis in sacris
 diuinis in choro
 entui interesse
 pro tempore reci
 in donatas ut laici
 re extra monasterium
 Thome et matthe
 in Rande steht:
 eum priore exfor
 has licencias
 tempore visitacionis

Frater Franciscus humilis prior domus
 maioris Cartusie ceterique diffinitores Ca
 pituli generalis nostri ordinis. Commis
 sarij et Enequitores in hac parte aucto
 ritate Apostolica delegati. Univeris
 et singulis personis dicti nostri ordinis
 Et ceteris ad quorum noticiam presen
 ter littere devenierint Salutem. Litteras
 Sanctissimi domini nostri domini Julij
 diuina providentia pape secundi in forma
 breuis sub Anulo piscatoris nos recepisse
 noueritis. huiusmodi sub Renore Sc
 lectio filijs priori generali diffinitoribus
 et capitulo Ordinis Cartusiensis. Gulius
 papa Secundus, dilecti filij Salutem et
 Apostolicam benedictorem pro parte vestra
 nobis expositum fuit. quod licet felicis
 recordationis. Eugenius papa quartus et
 nonnulli alij predecesores nostri. Rome
 ni pontifices per eorum Litteras Aposto
 licas perpetuo specialiter concesserint.
 priori et Fratribus domini Beate marie
 de Bellilareico Auxiliadorensis diocesis:
 Et nonnullis alijs domibus dicti ordinis
 ut uniuersi cristifideles in certis Festiui
 tatibus ecclesias domorum earundem visi
 tantes

hanc et pro illarum repetitione man-
 nus porrigentes adiutrices, certas peccato-
 rum remissiones et indulgentias conce-
 querentur et specialiter ut ad eundem
 effectum contra ipsius ordinis genera-
 lia instituta mulieribus liceat eas
 dem ecclesias visitare et intrare. Ita-
 men quia tempore procedente id quod
 ad bonum finem sexui femineo con-
 cessa premissa, et gratia permissum
 fuit ad normam distolucionem, et per-
 sonarum inibi diuino officio man-
 cipitarent, et notius religionis vestre
 scandalum cedere posse dubitatis.
 Et attento quod per eandem litteras
 domibus eisdem concessum extitit, ut per
 sone ille que legitime impedit eccle-
 sias ipsas personaliter visitare non pos-
 sent, sed elemosinas eisdem ecclesijs
 mittendo per alios eas visitarent, eas-
 dem indulgentias consequerentur. Et pro-
 inde humiliter supplicatum fuit, ut
 huiusmodi scandalo, obviare paterna
 charitate vellemus. Idcirco nos vestris
 supplicationibus inclinasti licentiam
 et permissionem mulieribus intrandi
 ecclesias

ecclesias domo-
 ut eas ecclesias
 mittere possint.
 domibus predictis
 presentium tenor
 reuocamus et quod
 illis ali-
 vobisq-
 committimus: et
 ordinis vestro
 biliter etiam per-
 et pers-
 dem obseruari
 Contradictioneque
 ram ecclesiastic
 et consuetudinu
 prefati remedia
 obstantibus conc-
 predictis Alijque
 Ordinationibus
 quibus tuncque
 dum petrum su-
 septima Januarij
 sumo sexto pont-
 Sigismundus. Ca
 plena audencia

et publicari fecimus. Et quod vobis volumus. die xij
 omnibus et singulis intimamus et dominij Mille
 notificamus Vobisque Nichilominus dicto Capitulo
 ditricte Iniungimus precipimus et
 mandamus, quatinus litteras pre-
 dictas et contenta in eis per singu-
 las domos eiusdem ordinis nostrj sub
 penis et censuris in dictis litteris
 contentis diligenter et inuiolabiliter
 obseruari faciat. Et ne quis sub
 pretextu ignorantie ab obseruancia
 huiusmodi nostre ymo verius Apostolice
 ordinationis Reuocationis et Inhibitionis
 si valeat aliquatenus excusare Visita-
 toribus et Conuicatoribus singularum
provinciarum pariter Iniungimus qua-
 sinus infra tres menses post exhibi-
 tionem presentium per singulas su-
 arum provinciarum domos Copiam seu
transcriptum litterarum istarum
 sub suis aut sub altero sigillo in
 forma autentica, mittant et earum ibidem
 legi, publicari et obseruari pariter faci-
 ant. Quoniam ita fieri volumus et
 mandamus: Datum Cartusie sub Si-
 gillo Maurj dicte domus quo in talibus
 volumus.

die xij
 dominij Mille
 dicto Capitulo
 Ego Frater Mart
 marie in Nurn
 entis prior has
 legi atque auocu
 originalibus ver
 concordare comp
 sigilli officij
 protestor: acta
 supra.

Orig. Perg.

us. Et quas vobis volumus. die xiiij Mensis Maij Anno
 intimamus et Dominj Millesimo quingentesimo Sexto
 ue Nichelominus dicto Capitulo sedente:

precipimus et Ego Frater Martinus domus Celle Beate
 litteras pre. marie in Nurnberga ordinis Cartusie
 in eis per singu. entis prior has litteras transumpti
 ordinis nostrj sublegi atque auscultari Et cum litteris
 in dictis litteris originalibus veris de verbo ad verbum
 et inuolabiliter concordare comperi quod appensione
 Et ne quis sub sigilli officij mei pro robore maiore
 ab obseruancia protestor: acta sunt hec Anno quo
 verius Apostolice supra.

is et Inhibitionis
 excusare Visita
 oribus singularum
 Inuincimus qua
 enses post exhibi
 per singulas su.
 domos Copiam seu
 erarum istarum
 clero sigillorum in
 stant et ear ibidem
 uary pariter facti
 fieri volumus et
 Cartusie sub Si
 omus quo in helibus
 volumus.

Orig. Perg. Sigel hängt an.